

**Program Ochrony Środowiska dla
Gminy Masłowice na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032**

Masłowice 2025 r.

Opracowanie wykonano przez:

GRANTS
CONSULTING

Autor opracowania: Bartosz Supeł

przy współpracy pracowników

Urzędu Gminy Masłowice

Spis treści

WYKAZ SKRÓTÓW	5
WSTĘP	5
CEL I ZAKRES OPRACOWANIA	5
STRUKTURA PROGRAMU I METODYKA PRAC	7
PODSTAWA PRAWNA	8
SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI NADRZĘDNymi	9
STRESZCZENIE	10
OCENA STANU ŚRODOWISKA	12
CHARAKTERYSTYKA GMINY MASŁOWICE	12
POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE	12
DEMOGRAFIA	15
GOSPODARKA	16
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚĆ POWIETRZA	16
STAN WYJŚCIOWY	16
EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	22
OCENA STANU – ANALIZA SWOT	23
ZAGROŻENIA HAŁASEM	24
STAN WYJŚCIOWY	24
EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	29
OCENA STANU – ANALIZA SWOT	29
POLE ELEKTROMAGNETYCZNE	30
STAN WYJŚCIOWY	30
EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	33
OCENA STANU – ANALIZA SWOT	33
GOSPODAROWANIE WODAMI	34
STAN WYJŚCIOWY	34
EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	46
OCENA STANU – ANALIZA SWOT	46
ZAGROŻENIE SUSZĄ	47
ZAGROŻENIE POWODZIĄ	50
OCHRONA WÓD W RAMACH DYREKTYWY AZOTANOWEJ	54

GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA	55
STAN WYJŚCIOWY	55
EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	56
OCENA STANU – ANALIZA SWOT	57
ZASOBY GEOLOGICZNE	57
STAN WYJŚCIOWY	57
EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	58
OCENA STANU – ANALIZA SWOT	58
GLEBY	59
STAN WYJŚCIOWY	59
EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	61
OCENA STANU – ANALIZA SWOT	61
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	62
STAN WYJŚCIOWY	62
EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	67
OCENA STANU – ANALIZA SWOT	68
ZASOBY PRZYRODNICZE	68
STAN WYJŚCIOWY	68
EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	73
OCENA STANU – ANALIZA SWOT	73
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	75
STAN WYJŚCIOWY	75
EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	77
OCENA STANU – ANALIZA SWOT	77
ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU I NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA	78
EDUKACJA EKOLOGICZNA	79
MONITORING ŚRODOWISKA	79
 CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA I ICH FINANSOWANIE	 81
 SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	 89
 SPIS TABEL	 90
 SPIS MAP	 91

Wykaz skrótów

Wykaz skrótów	Wyjaśnienie
ARMiR	Agencja Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
JCWP	Jednolite Części Wód Powierzchniowych
JCWPD	Jednolite Części Wód Podziemnych
ODR	Ośrodek Doradztwa Rolniczego
OZE	Odnawialne źródła energii
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
RDOŚ	Regionalna dyrekcja Ochrony Środowiska
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
ZDR	Zakłady Dużego Ryzyka
ZZR	Zakłady Zwiększonego Ryzyka

Wstęp

Cel i zakres opracowania

Obowiązek sporządzenia programu ochrony środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2025.647 t.j.). Zgodnie z art. 17 wspomnianej ustawy organ gminy sporządza program ochrony środowiska. Z wykonania programu organ wykonawczy jest zobligowany do przygotowania co dwa lata raportu, który jest przedstawiany Radzie Gminy. Głównym celem sporządzenia, uchwalenia i wdrażania programu ochrony środowiska jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska. POŚ stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem łączącą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska oraz przyrody. Program ochrony środowiska w swoich założeniach powinien spełniać wymagania określone w art. 14, art. 17 i art. 18 ustawy Prawo ochrony środowiska. Zasady i tryb udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska określa ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Program ochrony środowiska zgodnie z art. 13 i art.

14 ustawy Prawo ochrony środowiska ma określać przede wszystkim zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. W związku z tym, że polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. (Dz.U.2025.198 t.j.) program ochrony środowiska powinien być spójny z strategiami i programami strategicznymi obowiązującymi na terenie gminy.

Zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, stanowią, iż „projekty polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [...] wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko”. Niemniej po uzgodnieniu braku potrzeby przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska istnieje możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny.

W realizacji Programu Ochrony Środowiska ważne są konsultacje społeczne podczas całego procesu jego tworzenia, a następnie jego realizacji i wdrażania. Dlatego też podczas procesu powstawania dokumentu Gmina Masłowice zagwarantuje możliwość udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Na etapie konstruowania założeń do Programu wszystkie komórki organizacyjne zajmujące się szeroko pojętą ochroną środowiska oraz inne jednostki zostały poproszone o sprecyzowanie zadań, jakie będą realizowane na obszarze gminy do roku 2032, co stanowi formę włączenia w prace nad przygotowaniem niniejszego dokumentu. Po pozytywnym zaopiniowaniu niniejszego dokumentu przez Zarząd Powiatu Radomszczańskiego **Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032** zostanie przyjęty uchwałą Rady Gminy Masłowice do realizacji.

Z wykonania POŚ Wójt Gminy Masłowice powinien, co dwa lata sporządzać raporty i przedstawiać je Radzie Gminy oraz przekazać do wiadomości do organu wykonawczego Powiatu Radomszczańskiego.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 jest kontynuacją zadań określonych w Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 przyjętym uchwałą Nr Uchwały Nr XLVI.235.2021 Rady Gminy Masłowice z dnia 18 października 2021 roku.

Program spełnia wymagania zawarte w opracowanym przez Ministerstwo Środowiska dokumencie „**Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska**”, co oznacza to, że w przygotowanym programie:

- została dokonana ocena stanu środowiska z uwzględnieniem obszarów przyszłej interwencji;
- w ramach opisu stanu środowiska uwzględnione zostały zagadnienia horyzontalne: adaptacja do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska;
- uwzględnione zostały cele, kierunki interwencji i zadania wynikające z oceny stanu środowiska;
- określony został harmonogram rzeczowo – finansowy dla zadań własnych samorządu oraz zadań monitorowanych.

Ponadto, podczas opracowywania programu uwzględniono założenia zawarte w wojewódzkim programie ochrony środowiska oraz programach sektorowych, strategiach i istniejących planach rozwoju.

Struktura Programu i metodyka prac

Struktura Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 odzwierciedla ministerialne wytyczne. Poszczególne rozdziały charakteryzują i omawiają zagadnienia wstępne, ocenę stanu środowiska, cele, zadania i ich finansowanie oraz system realizacji programu.

Metodyka pracy obejmowała:

I etap: prace przygotowawcze polegające na zebraniu potrzebnych materiałów źródłowych oraz analizie danych zastanych dotyczących aktualnego stanu środowiska na obszarze gminy. Kolejnym krokiem było opracowanie diagnozy stanu środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem dziesięciu obszarów interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami, zasoby przyrodnicze oraz zagrożenia poważnymi awariami. W dokumencie uwzględniono adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska. Opisane zostały rezultaty wdrażania obowiązującego programu ochrony środowiska, dokonano analizy SWOT, na podstawie której określono najpoważniejsze zagrożenia dla gminy z zakresu analizowanych obszarów interwencji. Dane zostały pozyskane zebranie szczegółowych danych z Urzędu Gminy Masłowice, Starostwa Powiatowego w

Radomsku, Łódzkiego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego w Łodzi oraz jednostek realizujących zadania środowiskowe na terenie gminy, w tym między innymi WIOŚ, RDOŚ. Na podstawie dokonanej oceny i analizy stanu środowiska przyrodniczego określono cele, kierunki i zadania, a następnie opracowano harmonogram rzeczowo – finansowy z uwzględnieniem formy finansowania, osobno dla zadań własnych gminy oraz osobno dla zadań monitorowanych.

Podstawa prawna

Program Ochrony Środowiska został sporządzony zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawnych dotyczących zagadnień ochrony środowiska. Podstawę prawną Programu stanowią wymienione niżej ustawy oraz akty wykonawcze do tych ustaw:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku, Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2025.647 t.j.),
- ustawa z dnia 3 października 2008 roku, o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na (Dz.U.2024.1112 t.j.),
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku, o ochronie przyrody (Dz.U.2024.1478 t.j.),
- ustawa z dnia 28 września 1991 roku, o lasach (Dz.U.2025.567 t.j.),
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 roku, Prawo wodne (Dz.U.2025.960 t.j.),
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 roku, o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U.2024.757 t.j.),
- ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 roku, o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U.2020.2187 t.j.),
- ustawa z dnia 17 lipca 2009 roku o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, zmieniona ustawą z dnia 15 kwietnia 2021 roku o zmianie ustawy systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2022.673 t.j.),
- ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U.2025.733 t.j.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U.2024.1290 t.j.),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz.U.2023.1587 t.j.),
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U.2024.82 t.j.),
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (Dz.U.2025.418 t.j.),
- ustawa z dnia 10 lipca 2007 roku o nawozach i nawożeniu (Dz.U.2024.105 t.j.),

- ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.2024.1130 t.j.),
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt (Dz.U.2023.1580 t.j.),
- ustawa z dnia 20 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U.2024.425 t.j.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U.2007 nr 120 poz. 826, tekst jednolity: Dz.U.2014 poz. 112),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U.2019 poz. 1839),
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2311),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2448),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 roku w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomów ograniczania masy tych odpadów (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2412),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 roku w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (t.j. Dz. U. 2016 r., poz. 2167),
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz.10).

Spójność z dokumentami nadrzędnymi

Projekt Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 uwzględnia założenia zawarte w dokumentach nadrzędnych wyższego szczebla:

Nadrzędne dokumenty strategiczne na poziomie krajowym:

- długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,
- średniookresowa Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030,
- Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko,

- Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 roku,
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
- Polityka energetyczna Polski do 2040 roku,
- Polityka ekologiczna państwa 2030.

Dokumenty krajowe sektorowe:

- Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2030,
- Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028,
- Krajowy Program Zapobiegania Powstawaniu Odpadów (KPZPO) – aktualizacja na lata 2023–2028 z perspektywą do 2035 r.,
- Strategiczny Plan Adaptacyjny dla sektorów obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą na 2030,
- Program Wodno-Środowiskowy Kraju - aktualizacja 2023–2028 z perspektywą do 2035 r.,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry – aktualizacja 2022–2027,
- Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry – aktualizacja 2022–2027.

Dokumenty o charakterze programowym/wdrożeniowym:

- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 (SRWŁ 2030),
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego,
- Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2026-2031,
- Program ochrony powietrza i plan działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej,
- Program ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2025-2028 z perspektywą do 2032,

Dokumenty szczebla lokalnego:

- Strategii Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030,
- Program ochrony środowiska powiatu radomszczańskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 Roku,
- Strategia Rozwoju Gminy Masłowice na lata 2023-2030 (Projekt).

Streszczenie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest **Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice**, obejmujący okres od **2025 do 2028 roku**, z perspektywą do **2032 roku**.

Zgodnie z obowiązującym w Polsce prawem, gmina jest zobowiązana do cyklicznej aktualizacji tego typu dokumentów strategicznych. Program obejmuje szeroką tematykę związaną z analizą stanu środowiska oraz infrastruktury na terenie gminy.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu środowiska wyznaczono cele ekologiczne, których realizacja do roku 2032 ma na celu:

- poprawę jakości środowiska tam, gdzie występują niekorzystne warunki,
- utrzymanie dobrego stanu tam, gdzie został już osiągnięty.

Do opisu stanu środowiska i infrastruktury wykorzystano dane pochodzące z **Urzędu Gminy Masłowice**, a także z innych instytucji działających na terenie gminy. W analizie uwzględniono również informacje pozyskane z jednostek zajmujących się monitoringiem środowiska, takich jak:

- **Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ)** w Warszawie,
- **Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ)** w Łodzi,
- **Główny Urząd Statystyczny (GUS)** w Łodzi.

Gmina Masłowice położona jest w **województwie łódzkim**, w **powiecie radomszczańskim**.

Obszar gminy charakteryzuje się typowo rolniczym krajobrazem, z rozproszoną zabudową wiejską i licznymi terenami zielonymi. Gmina graniczy z gminami: Żytno, Kobbiele Wielkie, Gorkowice, Łęki Szlacheckie i Przedbórz. Przez jej teren przebiegają drogi lokalne oraz regionalne szlaki komunikacyjne.

Obszary interwencji środowiskowej:

Na podstawie analizy stanu środowiska zidentyfikowano następujące obszary wymagające interwencji:

- jakość powietrza atmosferycznego,
- klimat akustyczny,
- promieniowanie elektromagnetyczne,
- wody powierzchniowe i podziemne,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- gleby,
- gospodarka odpadami,
- zasoby przyrodnicze.

Kierunki interwencji i cele ekologiczne:

W oparciu o powyższe obszary wyznaczono kierunki działań:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza;
- Ochrona przed hałasem;
- Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym;
- Gospodarowanie wodami;
- Gospodarka wodno-ściekowa;

- Ochrona gleb;
- Racjonalna gospodarka odpadami;
- Zachowanie zasobów przyrodniczych.

Priorytety Programu:

- Poprawa stanu środowiska na terenie Gminy Masłowice
- Rozwój gospodarczy gminy w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju

Główny cel Programu:

„Zrównoważony rozwój Gminy Masłowice ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska i poszanowania zasobów przyrodniczych”

Monitoring i ewaluacja:

Po dwóch latach wdrażania Programu, Gmina Masłowice będzie zobowiązana do sporządzenia **Raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska**, w którym zostaną przeanalizowane podjęte działania oraz stopień realizacji założonych celów.

Program będzie stanowił podstawę do:

- planowania działań prośrodowiskowych,
- ubiegania się o środki zewnętrzne na inwestycje ekologiczne,
- prowadzenia spójnej polityki środowiskowej na poziomie lokalnym.

Ocena stanu środowiska

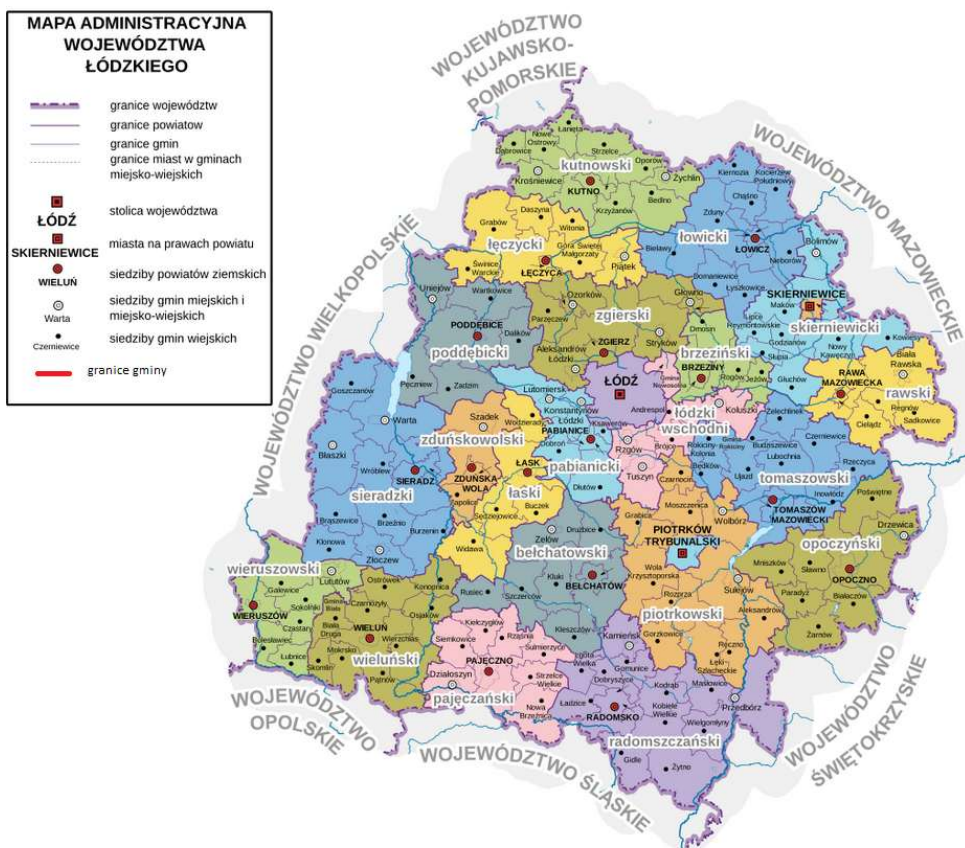
Charakterystyka Gminy Masłowice

Położenie geograficzne i uwarunkowania przyrodnicze

Gmina Masłowice położona jest we wschodniej części powiatu radomszczańskiego, w województwie łódzkim. Graniczy z gminami: Gorzkowice, Kodrąb, Kobbiele Wielkie, Łęki Szlacheckie, Przedbórz, Ręczno oraz Wielgomłyny. Siedzibą gminy jest wieś Masłowice. Gmina obejmuje obszar o powierzchni 116,2 km², co stanowi około 8% powierzchni powiatu. Teren gminy charakteryzuje się rozproszoną zabudową wiejską, z dominacją funkcji rolniczej. Położenie gminy Masłowice na tle województwa łódzkiego oraz powiatu radomszczańskiego przedstawiają poniższe mapy.

Mapa nr 1 – Gmina Masłowice na tle województwa łódzkiego¹

¹ Strategia Rozwoju Gminy Masłowice na lata 2023 – 2030 (Projekt).

Mapa nr 2 – Gmina Masłowice w powiecie radomszczańskim

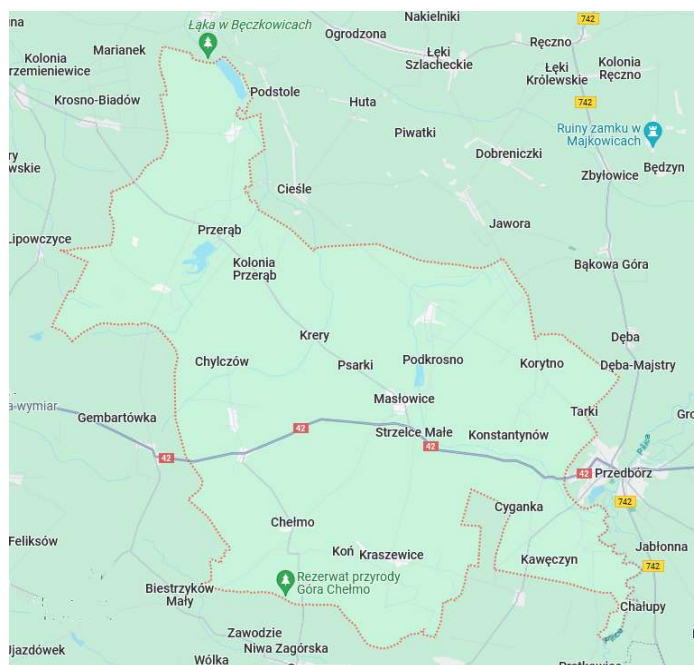

W skład gminy Masłowice wchodzi 17 sołectw, których wykaz i położenie przedstawiają poniższe tabela i mapa:

Tabela nr 1 - Wykaz sołectw gminy Masłowice²

Lp.	Sołectwo
1.	Bartodzieje
2.	Borki
3.	Chełmo
4.	Granice
5.	Huta Przerębska
6.	Kalinki
7.	Kawęczyn
8.	Koconia
9.	Korytno
10.	Kraszewice
11.	Łączkowice
12.	Masłowice
13.	Ochoтник
14.	Przerąb
15.	Strzelce Małe
16.	Tworowice
17.	Wola Przerębska

Mapa nr 3 – Gmina Masłowice³

² <https://bip.maslowice.pl/?bip=1&cid=180&bsc=N>

³ <https://maps.google.pl/maps>

Obszar gminy znajduje się w obrębie Wyżyny Przedborskiej, będącej częścią Wyżyny Środkowopolskiej. Teren jest lekko falisty, z lokalnymi wyniesieniami, takimi jak Góra Chełmo – najwyższy punkt w okolicy, o charakterze geologicznym i krajobrazowym.

Wysokości względne wahają się od 200 do 300 m n.p.m., co sprzyja różnorodności siedlisk i mikroklimatu.

Gleby i użytkowanie terenu:

- **Gleby:** Dominują gleby brunatne i pseudobielicowe, o średniej przydatności rolniczej. Występują także gleby piaszczyste i gliniaste.
- **Użytki rolne:** Stanowią około 72% powierzchni gminy. Uprawia się głównie zboża, ziemniaki oraz rośliny pastewne.
- **Lasy:** Zajmują około 16% powierzchni. Są to głównie lasy mieszane z przewagą sosny, dębu i brzozy.

Gmina leży w zlewni rzeki Luciąża, będącej dopływem Pilicy. Obszar należy do dorzecza Warty. Występują tu także drobne cieki wodne, rowy melioracyjne oraz niewielkie zbiorniki wodne o znaczeniu lokalnym.

Zagrożenie powodziowe jest niewielkie, jednak w dolinach rzecznych występują okresowe podtopienia.

Walory przyrodnicze i obszary chronione

Rezerwat przyrody „Góra Chełmo”

- Chroni wzgórze zbudowane z piaskowców dolnokredowych
- Występują tu siedliska lasów mieszanych, muraw kserotermicznych oraz stanowiska chronionych gatunków roślin
- Obszar o dużym znaczeniu edukacyjnym i turystycznym

Inne formy ochrony:

- Obszary cenne przyrodniczo, nieobjęte formalną ochroną, np. śródleśne łąki, torfowiska, zadrzewienia śródpolne;
- Potencjał do utworzenia użytków ekologicznych i stref buforowych.

Demografia

Gmina Masłowice została oficjalnie zaliczona do grupy gmin zagrożonych trwałą marginalizacją w ramach programowania unijnego na lata 2021–2027.

Gminy zagrożone marginalizacją to takie, które:

- Doświadczają **spadku liczby ludności** i starzenia się społeczeństwa;
- Mają **ograniczony dostęp do usług publicznych** (np. edukacja, zdrowie, transport);

- Cechują się **niskim poziomem aktywności gospodarczej**;
- Są narażone na **wykluczenie społeczne i przestrzenne**.

Demografia Gminy Masłowice– stan na koniec 2024 r.

Liczba ludności:

- 3 868 mieszkańców;
- Gmina stanowi ok. 3,4% ludności powiatu radomszczańskiego;
- Gęstość zaludnienia: 34 osoby/km² – znacznie poniżej średniej krajowej.

Struktura płci:

- Kobiety: 50,6%;
- Mężczyźni: 49,4%.

W latach 2000–2015 odnotowano spadek liczby ludności o 4,7%. Trend demograficzny wskazuje na powolny ubytek naturalny i migracyjny, typowy dla gmin wiejskich.

Gospodarka

Gmina Masłowice jest typowo rolniczą gminą. Użytki rolne stanowią 71,6% powierzchni gminy. Rolnictwo jest filarem lokalnej gospodarki

- Dominują gospodarstwa indywidualne o charakterze tradycyjnym;
- Uprawy: zboża, ziemniaki, rzepak, warzywa gruntowe;
- Hodowla: bydło, trzoda chlewna, drób.

Działają głównie firmy rodzinne: usługi budowlane, transportowe, mechaniczne, sklepy spożywcze. Brak jest większych zakładów przemysłowych, co jest typowe dla gmin wiejskich.

Ochrona klimatu i jakość powietrza

Stan wyjściowy

Klimat

Klimat Gminy Masłowice należy do typu umiarkowanego przejściowego, typowego dla centralnej Polski⁴.

Temperatura:

- Średnia roczna: ok. 8–9°C;

⁴ <https://meteo.imgw.pl/>

- Lato: ciepłe, z temperaturami sięgającymi 25–30°C w lipcu;
- Zima: chłodna, z temperaturami spadającymi do –5°C, sporadycznie niżej.

Opady:

- Roczna suma opadów: ok. 550–650 mm;
- Najwięcej opadów przypada na maj–lipiec;
- Zimą występują opady śniegu, choć pokrywa śnieżna jest zazwyczaj nietrwała.

Wiatr i zjawiska atmosferyczne:

- Dominujące kierunki wiatru: z zachodu i południowego zachodu;
- W okresie letnim możliwe burze i lokalne gradobicia;
- Jesienią i zimą częste mgły i przymrozki.

Jakość powietrza

Gmina Masłowice należy do strefy łódzkiej w systemie oceny jakości powietrza w Polsce. Strefy te są wyznaczane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ) zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska, i odpowiadają podziałowi administracyjnemu kraju — czyli województwom.

Roczne oceny jakości powietrza, dokonywane przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, prowadzone są w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu. Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych / docelowych / celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

Lista zanieczyszczeń, jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji:

dwutlenek siarki (SO₂),
 dwutlenek azotu (NO₂),
 tlenek węgla (CO),
 benzen (C₆H₆),
 ozon (O₃),
 pył zawieszony PM₁₀,
 pył zawieszony PM_{2,5},
 ołów (Pb) w pyłe zawieszonym PM₁₀,
 arsen (As) w pyłe zawieszonym PM₁₀,

kadm (Cd) w pyłe zawieszonym PM10,
 nikiel (Ni) w pyłe zawieszonym PM10,
 benzo(a)piren (B(a)P) w pyłe zawieszonym PM10⁵.

Tabela nr 2 - Zestawienie stref w województwie łódzkim w 2024 roku

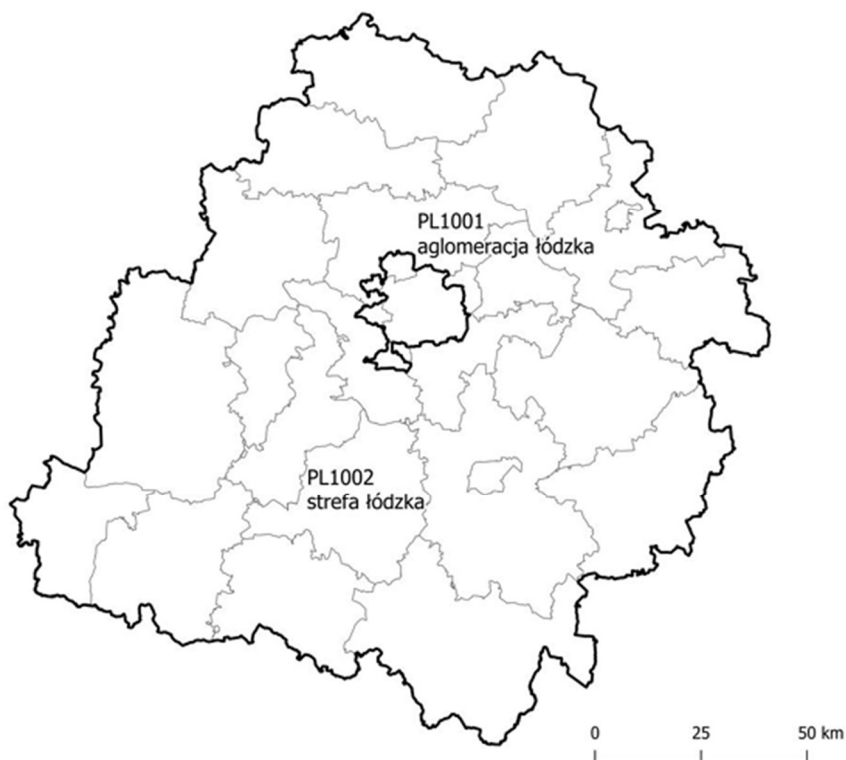
Lp.	Kod strefy	Nazwa strefy	Typ strefy	Powierzchnia strefy [km ²]	Liczba mieszkańców strefy	Klasyfikacja wg kryteriów dot. ochrony zdrowia ludzi [tak/nie]	Klasyfikacja wg kryteriów dot. ochrony roślin [tak/nie]
1	PL1001	aglomeracja łódzka	aglomeracja	409	807 389	tak	nie
2	PL1002	strefa łódzka	reszta województwa	17 810	1 555 130	tak	tak

Mapa nr 4 - Podział województwa łódzkiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza za 2024 roku⁶

⁵

https://powietrze.lodzkie.pl/files/Roczna_ocena_jakosci_powietrza_w_wojewodztwie_lodzkiem_za_rok_2024.pdf

⁶ Tamże.

Zestawienie gmin, na obszarze których wystąpiło przekroczenie w województwie łódzkim w 2024 roku

Cel ochrony	Wskaźnik	Typ normy	Kod strefy	Nazwa strefy	Czas uśredniania (parametr)	Gminy, na obszarze których wystąpiło przekroczenie
OZ – Ochrona zdrowia ludzi	BaP(PM10)	Poziom docelowy	PL1001	aglomeracja łódzka	Średnia roczna	Pabianice (m); Zgierz (m); Łódź (m)
			PL1002	strefa łódzka	Średnia roczna	Andrespol (w); Bełchatów (w); Bielawy (w); Brzeziny (m); Brzeziny (w); Błaszki (mw); Czarnozęby (w); Dobroń (w); Działoszyn (mw); Gorzkowice (w); Głowno (m); Głowno (w); Kleszczów (w); Koluszki (mw); Masłowice (w); Mokro (w); Opoczno (mw); Ozorków (m); Ozorków (w); Pajęczno (mw); Piotrków Trybunalski (m); Przedbórz (mw); Radomsko (m); Radomsko (w); Sieradz (m); Sieradz (w); Skierniewice (m); Stryków (mw); Sędziejowice (w); Tomaszów Mazowiecki (m); Tomaszów Mazowiecki (w); Warta (mw); Wieluń (mw); Zapolice (w); Zduńska Wola (m); Zduńska Wola (w); Żelów (mw); Żłoczew (mw); Ładźice (w); Łask (mw); Łowicz (m); Łowicz (w); Żychlin (mw)
	O ₃	Poziom celu długoterminowego	PL1001	aglomeracja łódzka	Śr. 8-godz.	Aleksandrów Łódzki (mw)*; Konstantynów Łódzki (m); Pabianice (m); Zgierz (m); Łódź (m)
			PL1002	strefa łódzka	Śr. 8-godz.	Aleksandrów (w); Aleksandrów Łódzki (mw)*; Andrespol (w); Bedlno (w); Bełchatów (m); Bełchatów (w); Biała (w); Biała Rawska (mw); Białaczów (mw); Bielawy (w); Bolesławiec (mw); Bolimów (mw); Brzeziny (m); Brzeziny (w); Brzeźno (w); Brąszewice (w); Brójce (w); Buczek (w); Budziszewice (w); Burzenin (w); Błaszki (mw); Będków (w); Chąśno (w); Cielądz (w); Czarnocin (w); Czarnozęby (w); Czastary (w); Czerniewice (w); Dalików (w); Daszyna (w); Dmosin (w); Dobroń (w); Dobryszce (w); Domaniewice (w); Drużbice (w); Drzewica (mw); Działoszyn (mw); Dłutów (w); Dąbrowice (mw); Galewice (w); Gidle (w); Godzianów (w); Gomunice (w); Gorzkowice (w); Goszczanów (w); Grabica (w); Grabów (mw); Głowno (m); Głowno (w); Gluchów (w); Góra Świętej Małgorzaty (w); Inowłódz (mw); Jeżów (mw); Kamieńsk (mw); Kiernozia (mw); Kielczygłów (w); Kleszczów (w); Klonowa (w); Kluki (w); Kobbiele Wielkie (w); Kocierzew Południowy (w); Kodrąb (w); Koluszki (mw); Konopnica (w); Kowiesy (w); Krośnice (mw); Krzyżanów (w); Ksawerów (w); Kutno (m); Kutno (w); Łgota Wielka (w); Lipce Reymontowskie (w); Lubochnia (w); Lutomiersk (mw); Lututów (mw); Maków (w); Masłowice (w); Mniszków (w); Mokro (w); Moszczenica (w); Nieborów (w); Nowa Brzeźnica (w); Nowe Ostrowy (w); Nowosolna (w); Nowy Kawęczyn (w); Opoczno (mw); Oporów (w); Osjaków (mw); Ostrówek (w); Ozorków (m); Ozorków (w); Pabianice (w); Pajęczno (mw); Paradyż (w); Parzęczew (mw); Piotrków Trybunalski (m); Piątek (mw); Poddębice (mw); Poświętne (w); Przedbórz (mw); Pątnów (w); Pęczniew (w); Radomsko (m); Radomsko (w); Rawa Mazowiecka (m); Rawa Mazowiecka (w); Regnów (w); Rogów (w); Rokiciny (w); Rozprza (mw); Rusiec (w); Rzewca (w); Rzgów (mw); Rząśnia (w); Ręčno (w); Sadkowie (w); Siemkowice (w); Sieradz (m); Sieradz (w); Skierniewice (m); Skierniewice (w); Skomlin (w); Sokolniki (w); Stryków (mw); Strzelce (w); Strzelce Wielkie (w); Sulejów (mw); Sulmierzyce (w); Szadek (mw); Szczerców (w); Sławno (w); Słupia (w); Sędziejowice (w); Tomaszów Mazowiecki (m); Tomaszów Mazowiecki (w); Tuszyń (mw); Ujazd (mw); Uniejów (mw); Warta (mw); Wartkowice (w); Widawa (w); Wielgomłyny (w); Wieluń (mw); Wieruszów (mw); Wierzbias (w); Witonia (w); Wodzierady (w); Wola Krzysztoporska (w); Wolbórz (mw); Wróblew (w); Zadim (w); Zapolice (w); Zduny (w); Zduńska Wola (m); Zduńska Wola (w); Żelów (mw); Zgierz (w); Żłoczew (w); Świnice Warckie (w); Ładźice (w); Łanięta (w); Łask (mw); Łowicz (m); Łowicz (w); Lubnice (w); Łyszkowice (w); Łęczyska (m); Łęczyska (w); Łęki Szlacheckie (w); Żarnów (mw); Żelechówek (w); Żychlin (mw); Żytno (w)

Przekroczenia Gmina Masłowice

BaP(PM10) poziom docelowy

W roku 2024, jak i w latach ubiegłych, stwierdzono na obszarze województwa łódzkiego przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. Na 5 spośród 17 stanowisk pomiarowych nie odnotowano wartości przekraczającej $D_{dc}=1 \text{ ng/m}^3$. Na stanowiskach z przekroczeniem poziomu docelowego stężenia średnie roczne wyniosły 2 ng/m^3 . Na żadnym ze stanowisk nie zmierzono stężenia średniorocznego wyższego niż 2 ng/m^3 . Najniższe stężenia benzo(a)pirenu zmierzono na terenach ucieplonych (tj. podłączonych do ciepłowni/elektrociepłowni) oraz na terenach wiejskich. Tutaj wartości średnie roczne oscylowały w okolicach 1 ng/m^3 , w pojedynczych przypadkach 2 ng/m^3 . Dostrzegalna jest duża zmienność sezonowa stężenia B(a)P w pyłe PM10 w ciągu roku. W sezonie grzewczym wielkości stężeń benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 były dużo wyższe niż w okresie letnim. Identycznie jak w przypadku pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5, główną przyczyną przekroczenia poziomu docelowego B(a)P była nadmierna emisja niska (powierzchniowa) z dużych obszarów zwartej zabudowy mieszkaniowej niepodłączonej do sieci ciepłej, spowodowana spalaniem paliw stałych do celów grzewczych. Oprócz emisji benzo(a)pirenu do powietrza, dodatkową przyczyną wzrostu stężenia danego zanieczyszczenia w powietrzu były warunki meteorologiczne w okresie grzewczym (inwersja temperatury, mała prędkość wiatru).

O₃ przekroczenie poziomu celu długoterminowego

W 2024 r. nie zanotowano przekroczeń poziomu docelowego ozonu. Stwierdzono natomiast przekroczenie poziomu celu długoterminowego.

Jako przyczynę przekroczeń poziomu celu długoterminowego wskazuje się występowanie w okresie wiosenno-letnim warunków meteorologicznych sprzyjających formowaniu się ozonu w powietrzu (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie) oraz napływ mas powietrza zanieczyszczonych ozonem i substancjami stanowiącymi tzw. prekursorzy ozonu z terenów zurbanizowanych województwa i spoza granic strefy.

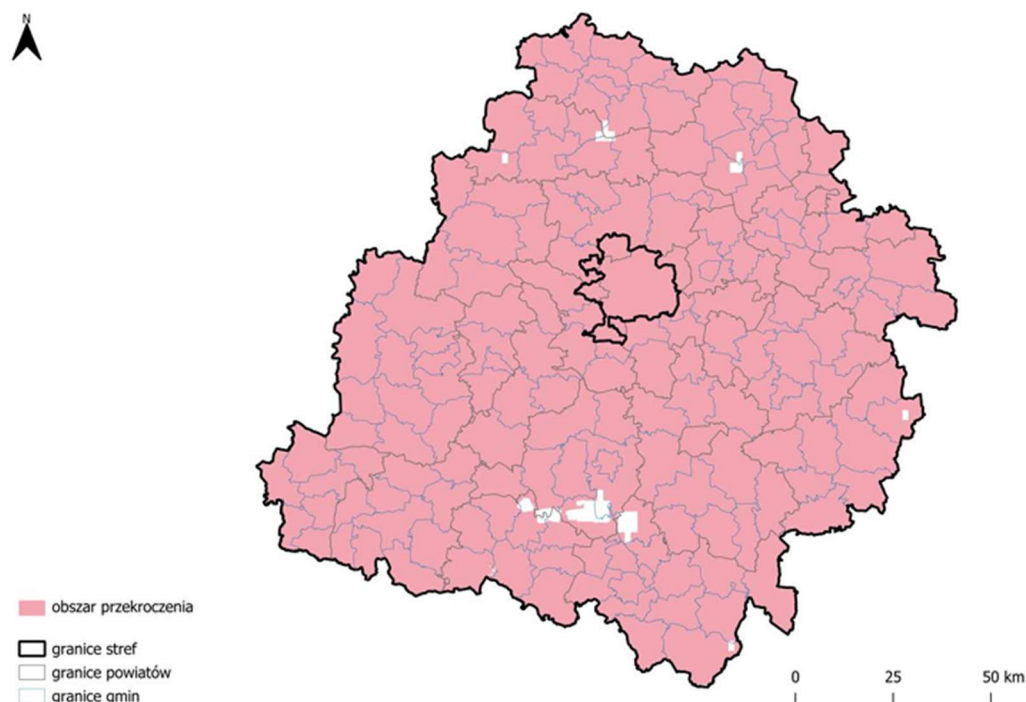
Z analizy oszacowanych granic obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu wynika, iż obszary te obejmują zdecydowaną większość powierzchni województwa - 99%, zamieszkałą przez ok. 99,9% mieszkańców województwa.

Ozon jest zanieczyszczeniem wielkoobszarowym. Powstawanie ozonu jest ściśle uzależnione od warunków meteorologicznych. Maksymalne stężenia występują w sezonie letnim i skorelowane są z wysokimi temperaturami, nasłonecznieniem oraz małą wilgotnością powietrza, co wpływa na intensyfikację procesów fotochemicznych powodujących powstawanie ozonu z jego gazowych prekursorów występujących w powietrzu. Emisja

prekursorów (tj. związków chemicznych, z których powstaje ozon – NOX, NMLZO, CO, CH4) utrzymuje się w tym okresie cały czas na wysokim poziomie. W roku 2024 okres wiosenno-letni cechował się małą liczbą dni z opadami, wysokimi temperaturami powietrza, dużym nasłonecznieniem. Sprzyjało to powstawaniu ozonu w przyziemnej warstwie troposfery. Nie zanotowano jednak przekroczeń poziomu docelowego ozonu S8max_d (nie więcej niż 25 dni ze stężeniem S8max_d > 120 µg/m³ – średnia z 3 lat). Tak liczona wartość wyniosła na terenie województwa łódzkiego maksymalnie 15 dni (dla średniej z lat 2022-2024), w samym roku 2024 było to maksymalnie 11 dni. Widoczny był zatem minimalny spadek stężenia ozonu S8max w stosunku do roku 2023. W przypadku poziomu celu długoterminowego na wszystkich stanowiskach pomiarowych zanotowano w roku 2024 stężenia S8max_d powyżej 120 µg/m³. W zależności od stanowiska pomiarowego, było to od 7 do 11 dni. W odróżnieniu od poziomu docelowego, wystarczy 1 dzień w roku z wartością S8max powyżej 120 µg/m³, aby przekroczyć poziom celu długoterminowego. W odróżnieniu od innych zanieczyszczeń gazowych czy pyłowych, w przypadku ozonu na przestrzeni ostatnich 10 lat nie zaobserwowano trendu spadkowego stężeń. Mierzone wartości utrzymywały się na podobnym poziomie. W latach pomiarowych z gorącym i suchym okresem wiosenno-letnim notowano wysokie wartości danego zanieczyszczenia. Z kolei w latach z umiarkowanymi temperaturami, dużym zachmurzeniem i opadami w okresie wiosenno-letnim wartości ozonu malały.

Mapa nr 5 - Zasięg obszaru przekroczenia poziomu celu długoterminowego dla O3, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi, w województwie łódzkim w 2024 roku⁷

⁷ Tamże.

Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2024 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM_{2,5})

Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃ ¹⁾	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	BaP	PM _{2,5} ²⁾
PL1001	aglomeracja łódzka	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	C1
PL1002	strefa łódzka	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	C1

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, obie strefy uzyskały klasę D2,

²⁾ Dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza, obie strefy uzyskały klasę A.

W roku 2024 klasę wynikową C otrzymały obie strefy ze względu na przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Klasę wynikową C1 z kolei ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5}. Doszło również do przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu S₈max - obie strefy uzyskały klasę D2.

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

W poprzednim Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice głównymi zadaniami do realizacji w obszarze ochrony powietrza atmosferycznego były:

- Wprowadzenie przepisów lokalnych dotyczących sposobów ogrzewania mieszkań;
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i użytkowników indywidualnych;
- Rozbudowa centralnych systemów zaopatrzenia w ciepło;
- Budowa/modernizacja sieci dróg gminnych;
- Budowa ciągów pieszo – rowerowych

Wykonane zostały założone zadania związane z termomodernizacją budynków użyteczności publicznej, remontami budynków gminnych, przebudową dróg gminnych, inwentaryzacją źródeł ciepła.

W tabeli poniżej przedstawiono zadania zrealizowane na terenie gminy w latach 2018 - 2020 oraz efekt ich realizacji.

Tabela 3 - Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska w obszarze interwencji:

Ochrona klimatu i jakości powietrza

Cel: Poprawa jakości powietrza

Podjęte przedsięwzięcia	
1.	Termomodernizacja budynków
2.	Wymiana kotłów węglowych na bardziej ekologiczne
3.	Instalacje OZE

Ocena stanu – analiza SWOT

Ochrona klimatu i jakości powietrza	
Mocne strony	Słabe strony
✓ Rosnąca popularność i stosowanie odnawialnych źródeł energii (energia ciepła i elektryczna); ✓ Promocja postaw proekologicznych w szkołach, realizacja inwestycji proekologicznych w gminie;	✓ Zanieczyszczenie środowiska w gminie, brak dbałości o środowisko - wciąż duża popularność nieekologicznych źródeł ciepła; ✓ Wymagający poprawy stan nawierzchni dróg lokalnych;

✓ Realizacja inwestycji w zakresie ochrony środowiska: energooszczędne oświetlenie, termomodernizacje, remonty dróg.	✓ Wymagający remontów, w tym termomodernizacji stan budynków użyteczności publicznej; ✓ Niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców dotycząca wiedzy na temat odnawialnych źródeł energii, segregacji odpadów, szkodliwości pokryć azbestowych.
Szanse	Zagrożenia
✓ Realizacja inwestycji ze środków zewnętrznych, w funduszy unijnych i środków krajowych; ✓ Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę nieekologicznych źródeł ciepła.	✓ Brak wystarczających środków w budżecie gminy, duża konkurencji w aplikowania o fundusze unijne; ✓ Wysoka inflacja i ryzyko znacznego wzrostu cen; ✓ Pauperyzacja mieszkańców.

Zagrożenia hałasem

Stan wyjściowy

W rozumieniu Ustawy Prawo ochrony środowiska, hałasem nazywa się dźwięki o częstotliwości od 16 Hz do 16 000 Hz, zwykle o nadmiernym natężeniu (odczuwalne, jako zbyt głośne) w danym miejscu i czasie. Z fizycznego punktu widzenia hałas, czyli odbierane jako dokuczliwe, przykre i szkodliwe dźwięki, to drgania mechaniczne ośrodka sprężystego, najczęściej powietrza. Zmiana ciśnienia gazu w stosunku do ciśnienia atmosferycznego wywołana tymi drganiami, przenosi się w postaci następujących po sobie lokalnych rozrzedzeń i zagęszczeń cząstek ośrodka w przestrzeni otaczającej źródło drgań, tworząc falę akustyczną. Różnica między wartością chwilową ciśnienia w ośrodku przy przejściu fali akustycznej, a wartością ciśnienia atmosferycznego, zwana jest ciśnieniem akustycznym. Ciśnienie akustyczne opisuje natężenie dźwięku i wyrażane jest w paskalach. Ponieważ słuch ludzki reaguje na bodźce w sposób logarytmiczny, ciśnienie akustyczne wyraża się często w skali logarytmicznej – w decybelach (dB). Długotrwałe narażenie na hałas może powodować negatywne skutki zdrowotne. Ochrona przed hałasem oparta jest na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego, w szczególności przez obniżenie hałasu przynajmniej do stanu normatywnego, i utrzymywanie go na jak najniższym poziomie. Dopuszczalne poziomy emisji hałasu do środowiska, uzależnione są od formy zagospodarowania terenu i pory dnia,

zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 112)

Klimat akustyczny to zespół zjawisk akustycznych występujących na danym obszarze, niezależnie od źródeł je wywołujących. Klimat akustyczny ocenia się zwykle za pomocą poziomu dźwięku. Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego klimatu akustycznego środowiska m. in. przez utrzymanie poziomu hałasu poniżej wartości dopuszczalnej lub co najmniej na tym poziomie oraz na zmniejszaniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany – art. 112 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Wskaźnikami hałasu określamy parametry hałasu określone poziomem dźwięku A wyrażonym w decybelach (dB), w tym:

1. Wskaźniki hałasu mające zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem:

- L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony zgodnie z ISO 1996-2: 1987 w ciągu wszystkich dób w roku (rozumianym jako dany rok kalendarzowy w odniesieniu do emisji dźwięku i średni rok w odniesieniu do warunków meteorologicznych), z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00), pory wieczora (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18:00 do godz. 22:00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00),
- L_D – długookresowy średni poziom dźwięku A, wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony zgodnie z ISO 1996-2: 1987 w ciągu wszystkich pór nocy (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00) w roku (rozumianym jako dany rok kalendarzowy w odniesieniu do emisji dźwięku i średni rok w odniesieniu do warunków meteorologicznych).

2. Wskaźniki hałasu mające zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby:

- L_{AeqD} – równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 22:00),
- L_{AeqN} – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy (przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00).

Aktem prawnym normującym dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku dla różnych rodzajów terenów jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. W województwie mazowieckim najistotniejszymi źródłami hałasu są źródła komunikacyjne, przemysłowe i źródła punktowe związane z działalnością usługową.

Tabela 4 - Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku⁸

L.p.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L _{AeqD} Przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	L _{AeqN} przedział czasu odniesienia równy 8 h	L _{AeqD} przedział czasu odniesienia równy 8-miu najmniej korzystnym godz. dnia	L _{AeqN} przedział czasu odniesienia równy 1-ej najmniej korzystnej godz. nocy
1.	a. Obszary A ochrony uzdrowiskowej b. Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2.	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b. Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży c. Tereny domów opieki	61	56	50	40

⁸ <https://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-halasu>

	d. Tereny szpitali w miastach				
3.	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego c. Tereny zabudowy zagrodowej d. Tereny mieszkaniowo - usługowe	65	56	55	45
4.	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	68	60	55	45

Głównymi emitorami hałasu drogowego są: natężenie ruchu i udział transportu ciężkiego. Na terenie gminy swoją działalność prowadzą firmy transportowe specjalizujące się w spedycji krajowej i międzynarodowej. Hałas komunikacyjny jest czynnikiem wpływającym na stan klimatu akustycznego na terenie gminy zalicza się do niego hałas drogowy. Z przeprowadzonych analiz wynika, że najbardziej uciążliwy jest hałas drogowy, generowany przez pojazdy samochodowe, który ma charakter ciągły i obejmuje swoim zasięgiem coraz większy obszar. Przez ostatnie lata liczba samochodów na drogach systematycznie rośnie, co powoduje wzrost emisji hałasu, nie tylko przez pojazdy osobowe, ale również przez pojazdy ciężarowe i motocykle.

Przez teren gminy Masłowice prowadzi ruchliwa droga krajowa nr 42 – Kamienna – Rudnik, przebiegająca przez gminę w układzie horyzontalnym. Liczy ona 10,5 km.

Drogi powiatowe:

- nr 3915E (9,84 km) Masłowice - Gorzkowice - Kamieńsk (ul. Szkolna, ul. Wieluńska) - Łękińsko – Brudzice;

- nr 3917E (6,25 km) – Granice – Kraszewice;
- nr 3926E (5,3 km) – Kobiełe Wielkie - Rzejowice - Przerąb - Trzebnica – Lubień;
- nr 3920E (2,5 km) – Przedbórz (ul. Częstochowska) – Wielgomłyny;
- nr 3916E (1,34 km) – Wola Rożkowa - Zagórze - Niwa Goszczowska – Chełmo;
- nr 3918E (10,8 km) – Silnica - Maksymów - Wielgomłyny - Masłowice - Łęki Szlacheckie – Tomawa.

Drogi gminne:

- nr 110106 E, (Grabowiec, Marianek) - gr. gm. Gorzkowice – Bartodzieje; długość 2,8 km;
- nr 110207 E, (Adamów) - gr. gm. Łęki Szlacheckie - Ochotnik - Korytno - gr. gm. Przedbórz; długość 10 km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 110208 E, (Dobrenice) - gr. gm. Łęki Szlacheckie - Kalinki - Korytno - Konstantynów - Jaskółki (Strzelce Małe); długość 10 km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 110209 E, (Krosno) - gr. gm. Gorzkowice - Bartodzieje - Wola Przerębska; długość 3,6 km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 110305 E, (Bąkowa Góra) - gr. gm. Ręczno - Kalinki – Masłowice; długość 3,6 km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 112254 E, (Józefów) - gr. gm. Kodrąb - Dąbrowa Lipowska - Borki - Huta Przerębska, Przerąb; długość 6,3 km; odcinek składa się z nawierzchni asfaltowej ok. 3,5 km, piaszczystej ok. 1 km i utwardzonej kruszywem ok. 1,8 km;
- nr 112401 E, Przerąb - Tworowice – Granice; długość 5 km; odcinek składa się z nawierzchni asfaltowej ok. 2,5 km, piaszczystej ok. 2,5 km,
- nr 112402 E, Strzelce Małe - Będzyn – Chełmo; długość 3,3 km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 112403 E, Chełmo - gr. gm. Wielgomłyny (Biestrzyków Mały); długość 1,8km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 112404 E, Kraszewice - gr. gm. Wielgomłyny (Sokola Góra); długość 2,8 km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 112553 E, Łączkowice – gr. gm. Wielgomłyny - (Pratkowice – Rudka – Kol. Krzętów); długość 3km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 112558 E, (Niwa Goszczowska) - gr. gm. Wielgomłyny – Koconia – Kraszewice – dr. pow. nr 3917E; długość 1,911 km; nawierzchnia asfaltowa.

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Na poprawę klimatu akustycznego wpływ mają działania polegające na zastosowaniu wysokiej jakości nawierzchni asfaltowych podczas wykonywania inwestycji, modernizacji i budowy infrastruktury drogowej. W poprzednim Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2021 – 2024 z perspektywą do 2028 r. głównymi zadaniami do realizacji w obszarze ograniczania hałasu były:

- Podejmowanie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe (np. poprzez ograniczenie prędkości);
- Wymiana stolarki okiennej w budynkach podległych szczególnej ochronie;
- Modernizacja dróg poprawa stanu nawierzchni.

**Tabela 5 - Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska w obszarze interwencji –
Ochrona przed hałasem
Cel: Poprawa klimatu akustycznego**

Podjęte przedsięwzięcia	
1.	Przebudowa dróg.

Ocena stanu – analiza SWOT

Zagrożenie hałasem	
Mocne strony	Słabe strony
✓ Brak uciążliwych zakładów przemysłowych; ✓ dobra dostępność komunikacyjna gminy; ✓ Realizacja inwestycji drogowych;	✓ Brak punktów pomiaru hałas; ✓ Rosnące natężenie ruchu; ✓ Brak ścieżek rowerowych, ciągów pieszo – rowerowych; ✓ Wymagające remontów odcinki dróg;
Szanse	Zagrożenia
✓ Realizacja inwestycji ze środków zewnętrznych, w funduszy unijnych i środków krajowych; ✓ Budowa ścieżek rowerowych;	✓ Rosnące natężenie ruchu; ✓ Rosnące nakłady na remonty dróg; ✓ Brak środków na inwestycje w budżecie gminy;

✓ Promocja korzystania z rowerów w transporcie lokalnym	✓ Brak wystarczających środków zewnętrznych na inwestycje drogowe.
---	--

Pole elektromagnetyczne

Stan wyjściowy

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach albo zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane. Na pole elektromagnetyczne (PEM) składają się pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz, które tworzą zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, do tego typu przedsięwzięć, w kontekście pól elektromagnetycznych, zalicza się:

- stacje elektroenergetyczne lub napowietrzne linie elektroenergetyczne, o napięciu znamionowym wynoszącym nie mniej niż 110 kV;
- instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne, z wyłączeniem radiolinii, emitujące pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0,03 MHz do 300 000 MHz, których równoważna moc promieniowana izotropowo wyznaczona dla jednej anteny wynosi nie mniej niż 15 W.

Według najnowszych danych opublikowanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ), w Gminie Masłowice nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku.

Poziom PEM w gminach wiejskich, takich jak Masłowice, wynosi średnio ok. 1,15 V/m, czyli zaledwie 1,88% dopuszczalnej normy, która wynosi 61 V/m

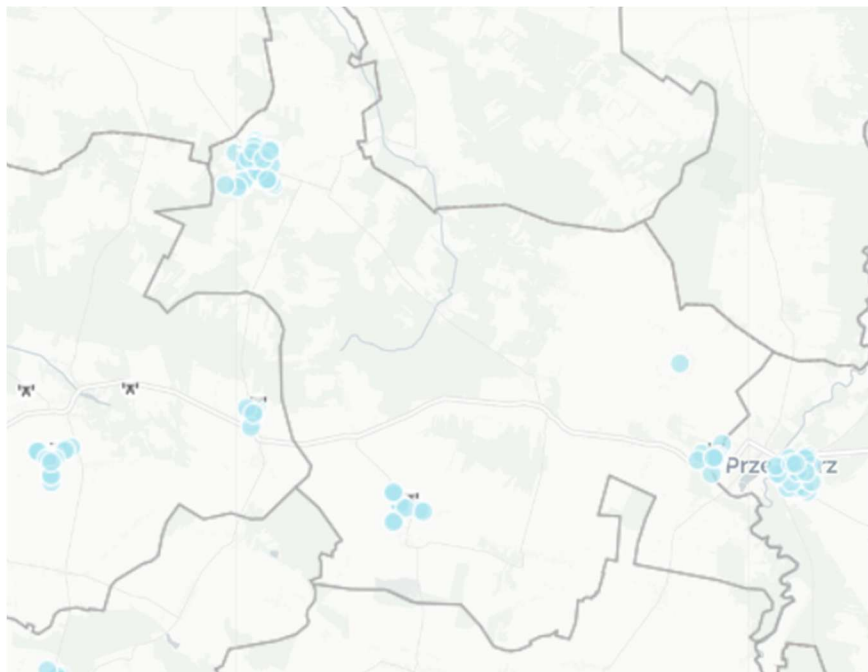
Monitoring obejmuje instalacje takie jak:

- Stacje bazowe telefonii komórkowej (2G–5G)
- Nadajniki radiowe i telewizyjne
- Linie elektroenergetyczne
- Urządzenia WiFi i Bluetooth

Na podstawie danych można stwierdzić, że jest brak zagrożenia dla zdrowia mieszkańców wynikającego z ekspozycji na PEM. Wszystkie instalacje działają zgodnie z normami

określonymi przez Ministra Zdrowia. Gmina nie figuruje w rejestrze terenów z przekroczeniem PEM prowadzonym przez GIOŚ.

Mapa nr 6 - Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej w Gminie Masłowice⁹

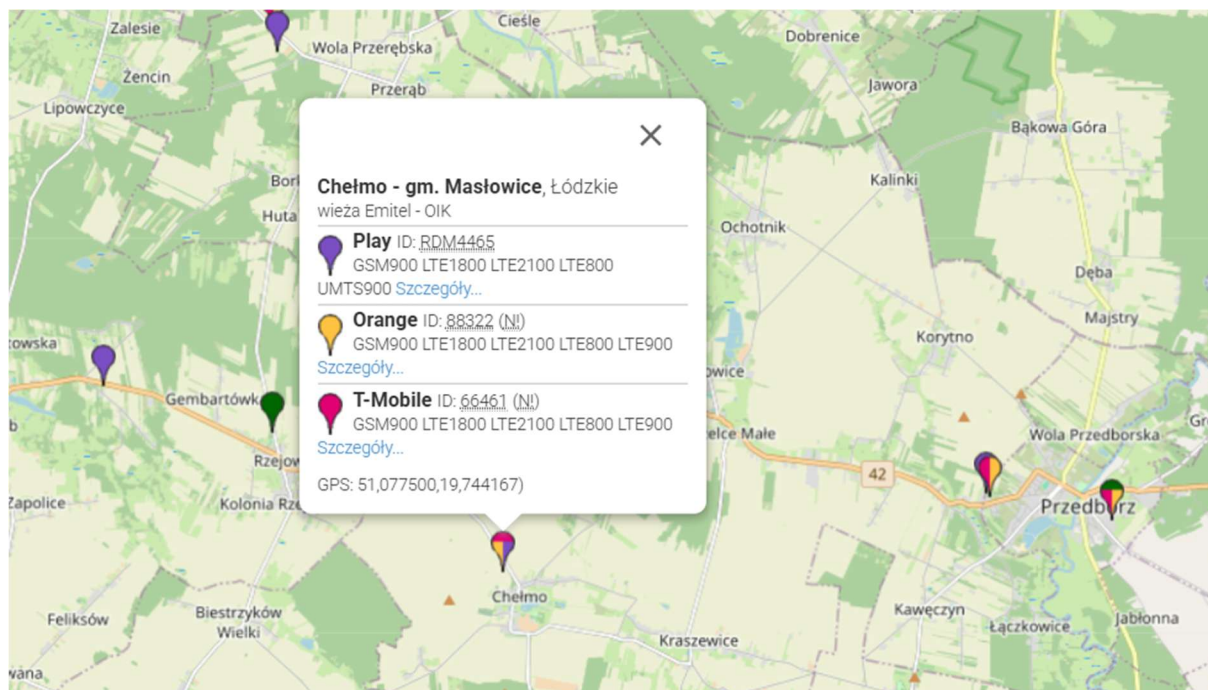

Mapa nr 7 - Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej w Gminie Masłowice¹⁰

⁹ <https://si2pem.gov.pl/?zoom=11¢er=51.1158082314231%3B19.733159406729154>

¹⁰

<https://beta.btsearch.pl/?dataSource=locations&network=&standards=&bands=¢er=51.111676%2C19.728639&zoom=12>

Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju od 2008 roku.

W ostatnich latach nastąpiła zmiana przepisów wykonawczych w zakresie pól elektromagnetycznych, odnoszących się do dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, sposobu sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów oraz w zakresie prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Podstawa prawna prowadzenia monitoringu pól elektromagnetycznych

- Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 1219);
- Ustawa o Inspekcji Środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 995);
- Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2020 poz. 2311);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448).

Obecnie obowiązujące poziomy dopuszczalne, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wynoszą dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m.

Obecnie obowiązujące poziomy dopuszczalne, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wynoszą dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m. Punkty pomiarowe, w których

wykonuje się okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wyznacza się dla każdego województwa w ramach państwowego monitoringu środowiska dla stałej sieci monitoringu oraz dla monitoringu badawczego. W ramach stałej sieci monitoringu punkty wyznacza się w każdym mieście dla dwuletniego cyklu pomiarowego, według zasady:

- poniżej 20 000 mieszkańców - 1 punkt pomiarowy,
- w przedziale od 20 000 do 50 000 mieszkańców - 2 punkty pomiarowe
- w przedziale powyżej 50 000 do 100 000 mieszkańców - 3 punkty pomiarowe,
- w przedziale powyżej 100 000 do 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe, powyżej 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe i 3 punkty pomiarowe na każde rozpoczęte kolejne 100 000 mieszkańców - w każdym mieście.

W ramach monitoringu badawczego wyznacza się jeden punkt pomiarowy w każdej gminie wiejskiej, dla czteroletniego cyklu pomiarowego¹¹.

Źródła pól elektromagnetycznych są opomiarowane przez prowadzących instalację oraz użytkowników zgodnie z art. 122a ustawy POŚ. GIOŚ prowadzi aktualizowany corocznie rejestr z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów PEM. Zgodnie z rozdziałem 2b ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz.U. 2022 poz. 884) wprowadzony został system informacyjny o instalacjach wytwarzających promieniowanie elektromagnetyczne (SI2PEM), który zapewnia gromadzenie, aktualizację i udostępnianie informacji o tego typu instalacjach na terenie całego kraju.

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

W zakresie pól elektromagnetycznych gmina Masłowice nie wykonała żadnego zadania inwestycyjnego oraz nieinwestycyjnego.

Ocena stanu – analiza SWOT

Zagrożenie polem elektromagnetycznym	
Mocne strony	Słabe strony
✓ brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego	✓ stacje bazowe sieci telefonii komórkowej w gminie

¹¹ <https://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-pol-elektromagnetycznych>

✓ stale zwiększający się zasięg sieci komórkowych ✓ opomiarowanie PEM przez właścicieli stacji ✓ prowadzenie rejestru przez GIOŚ	
Szanse	Zagrożenia
✓ Zapewnianie bezpieczeństwa energetycznego, systematycznej modernizacji i rozbudowy infrastruktury elektroenergetycznej ✓ Kontrola lokalizacji nowych źródeł PEM	✓ na przestrzeni lat zwiększający się poziom promieniowania elektromagnetycznego ✓ Niska świadomość społeczna o zagrożeniu polami elektromagnetycznymi

Gospodarowanie wodami

Stan wyjściowy

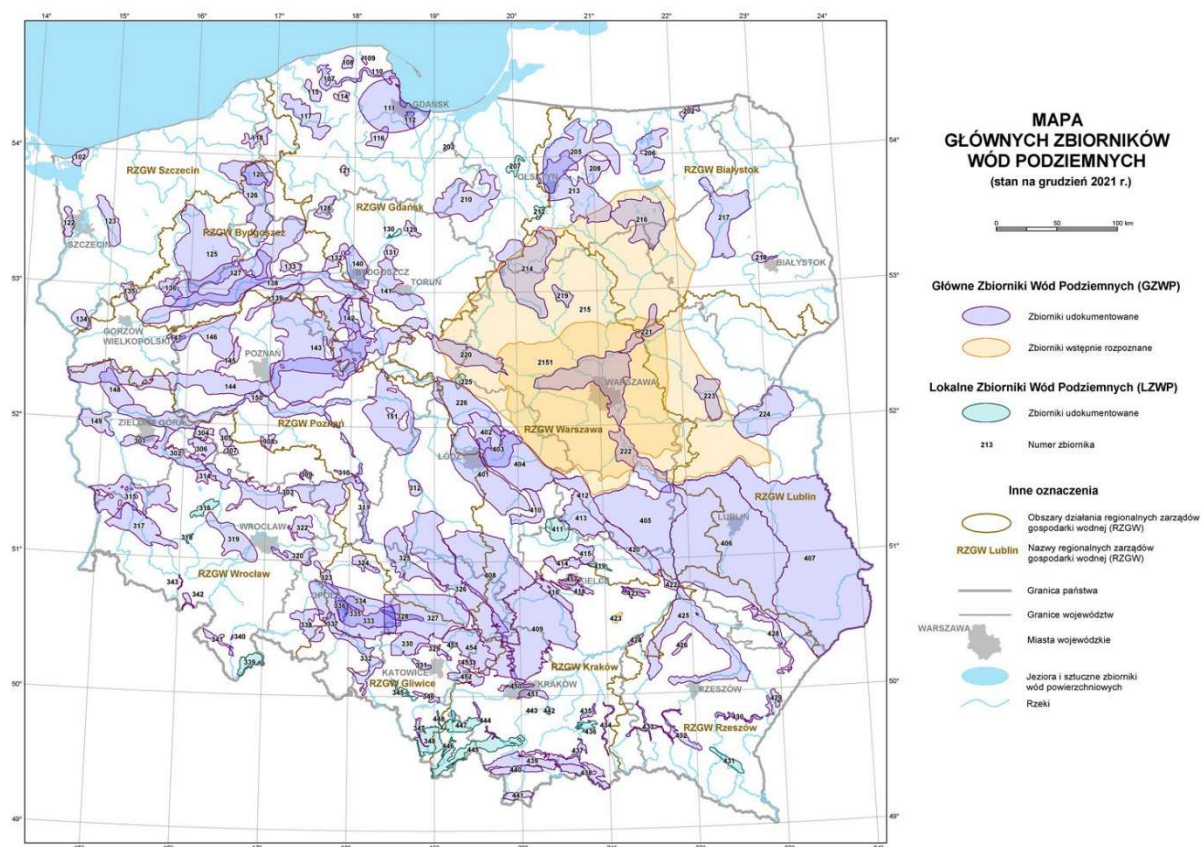
Wody podziemne

Główne zbiorniki wód podziemnych to struktury geologiczne zasobne w wodę, które stanowią lub mogą stanowić w przyszłości strategiczne zasoby wód podziemnych do wykorzystania dla zaopatrzenia ludności i podstawowych gałęzi gospodarki wymagających wody wysokiej jakości. GZWP są najcenniejszymi fragmentami jednostek hydrostrukturalnych i systemów wodonośnych. Dlatego też wymagają one szczególnej ochrony w zakresie stanu chemicznego i ilościowego wód podziemnych oraz kontroli zarządzania zasobami, z zachowaniem priorytetu dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę do spożycia i zaspokojenia niezbędnych potrzeb gospodarczych.

JCWPd w rejonie gminy Masłowice:

Kod JCWPd	Nazwa JCWPd	Typ poziomu wodonośnego	Status ekologiczny
122	Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 407 – Piotrków Trybunalski	czwartorzędowy i kredowy	Dobry
123	JCWPd Radomsko – Przedbórz	czwartorzędowy	Dobry

Mapa nr 8 - Główne zbiorniki wód podziemnych¹²

Zgodnie z definicją podaną w Ramowej Dyrektywie Wodnej, jednolite części wód podziemnych (JCWPd) obejmują te wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiających pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Mapa nr 9 - Położenie gminy Masłowice w granicach JCWPd¹³

Podział Polski na 174 JCWPd (będzie obowiązujący w latach 2022-2027)¹⁴

Podział Polski na 174 JCWPd (będzie obowiązujący w latach 2022-2027)

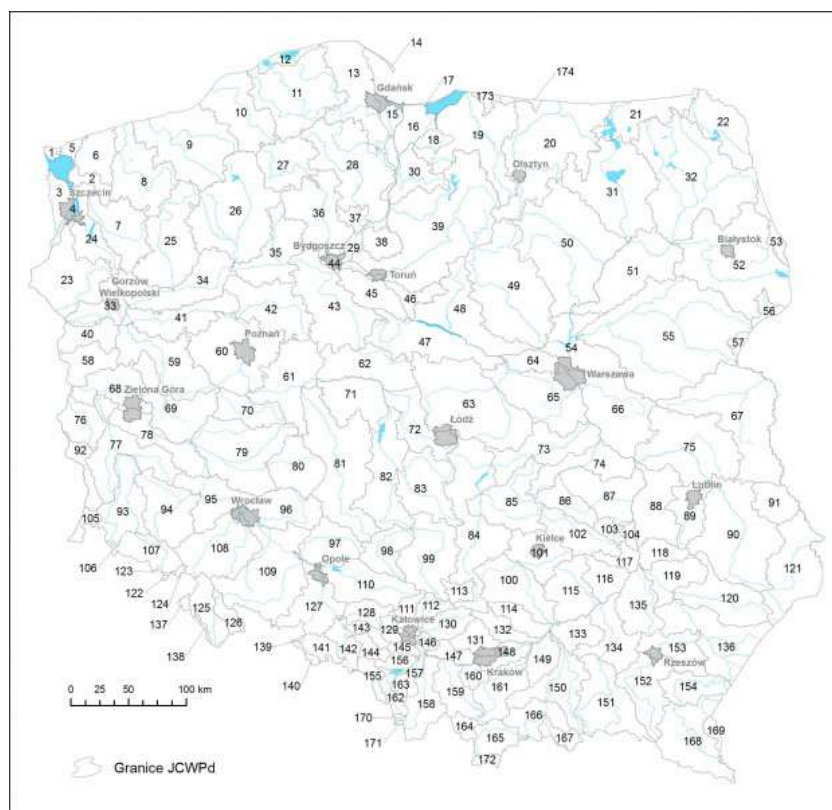
Jest on oparty na podziale na 172 jednostki obowiązującym w latach 2016-2021. Różnica pomiędzy podziałami wynikała przede wszystkim z wyeliminowania sytuacji, w których jedna JCWPd będzie obejmowała obszar kilku dorzeczy. Wyodrębniono zatem JCWPd nr 173

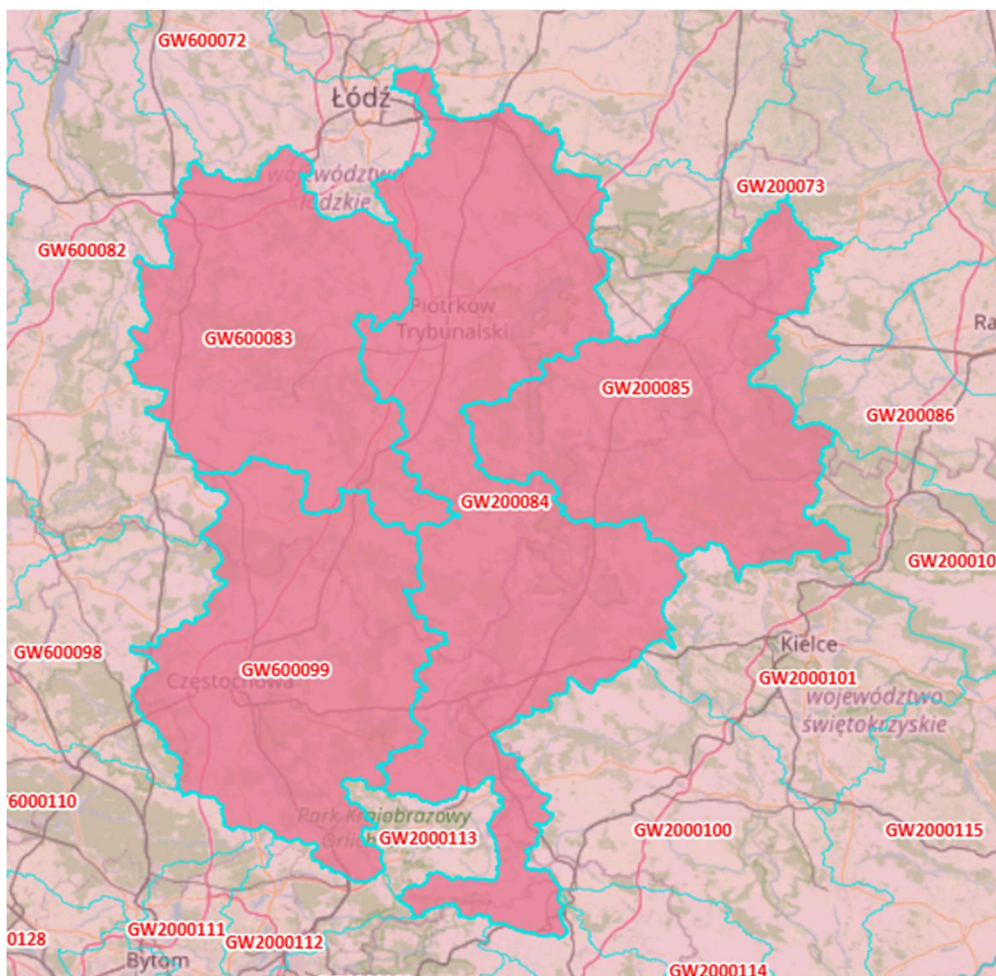
¹² <https://www.pgi.gov.pl/psh/psh-2/ochrona-wod-podziemnych.html>

¹³ <https://www.pgi.gov.pl/psh/zadania-psh/8913-zadania-psh-jcwpd.html>

¹⁴ Tamże.

obejmującą dorzecze Banówki i JCWPd nr 174 obejmującą dorzecze Świeżej. Obydwie jednolite części zostały oddzielone z JCWPd nr 20 (zawierającej dotychczas obszar trzech dorzeczy).

Obszar Gminy Masłowice znajduje się w zasięgu dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd), zgodnie z krajowym podziałem hydrogeologicznym¹⁵:

- **JCWPd nr 83 (PLGW200083)** – obejmująca poziomy wodonośne w utworach czwartorzędowych, zlokalizowana w rejonie Radomska i Przedborza

¹⁵ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-podziemne>

Informacje podstawowe

Numer JCWPd	83
Kod JCWPd	GW600083
Powierzchnia JCWPd [km2]	2400.66
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Odry
Region wodny	Warty
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	RZGW w Poznaniu
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Sieradzu
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Łodzi
Obszar bilansowy	Górna Warta, Warta od Liswarty do Widawki, Widawka, Warta od Widawki do Neru, Ner, Pilica
Rejony wodnogospodarcze	Wolbórka, Luciąża, Warta z Wierzenicą, Warta od ujścia Wierzenicy do Widawki, Pilica Przedbórz, Górny Ner (Górny Ner po Lutomiersku), Środkowy Ner, Zbiornik Jezioro, Widawka bez Grabi, Dolna Grabia, Warta - ujście Liswarty, Warta do wodowskazu Bobry, Górna Grabia, Warta do ujścia Widawki do zbiornika Jezioro
Województwo (TERYT)	łódzkie (10)
Powiat (TERYT)	powiat bełchatowski (1001), powiat pabianicki (1008), powiat pajęczański (1009), powiat piotrkowski (1010), powiat radomszczański (1012), powiat sieradzki (1014), powiat wieluński (1017), powiat zduńskowolski (1019), powiat łaski (1003), powiat łódzki wschodni (1006)

Ocena stanu JCWPd

Czy JCWPd jest monitorowana?

Tak

Ocena stanu (2019) wg Rozporządzenia MGMIŻŚ z dnia 11.10.2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148)

Stan chemiczny	dobry
Stan ilościowy	słaby
Stan JCWPd	słaby

Wskaźniki determinujące stan JCWPd

Stan chemiczny	nie dotyczy
Stan ilościowy	test I.1. - bilans wodny

- **JCWPd nr 84 (PLGW200084)** – obejmująca głębsze poziomy wodonośne w utworach kredowych, związana z obszarem Piotrkowa Trybunalskiego

Ocena stanu JCWPd

Czy JCWPd jest monitorowana?

Tak

Ocena stanu (2019) wg Rozporządzenia MGMIŻŚ z dnia 11.10.2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148)

Stan chemiczny	dobry
Stan ilościowy	dobry
Stan JCWPd	dobry

Wskaźniki determinujące stan JCWPd

Stan chemiczny	nie dotyczy
Stan ilościowy	nie dotyczy

Przyczyna stanu słabego

Warunki naturalne – charakter geogeniczny	nie dotyczy
Antropopresja	
Wpływ na stan chemiczny	nie dotyczy
Wpływ na stan ilościowy	nie dotyczy

Obie JCWPd charakteryzują się **dobrym stanem ilościowym i chemicznym**, co oznacza, że zasoby wód podziemnych nie są nadmiernie eksploatowane, a ich jakość nie wykazuje przekroczeń norm środowiskowych.

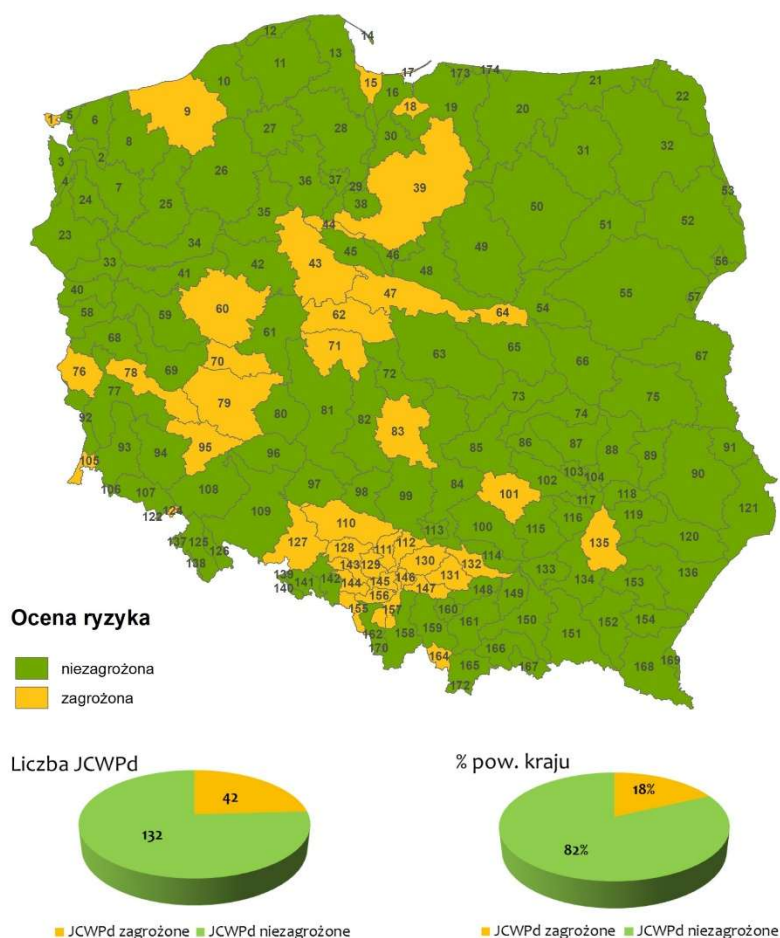
Wody podziemne pełnią istotną rolę w zaopatrzeniu mieszkańców gminy w wodę pitną, a także w działalności rolniczej i gospodarczej. Szczególne znaczenie mają lokalne ujęcia wód z poziomów czwartorzędowych, które są bardziej podatne na zanieczyszczenia powierzchniowe, dlatego wymagają odpowiedniej ochrony.

Z uwagi na znaczenie zasobów wodnych dla rozwoju gminy, konieczne jest prowadzenie działań mających na celu:

- monitorowanie jakości i ilości wód podziemnych
- ograniczanie źródeł potencjalnych zanieczyszczeń (np. z rolnictwa, nielegalnych zrzutów ścieków)
- edukację mieszkańców w zakresie ochrony zasobów wodnych
- uwzględnianie JCWPd w planowaniu przestrzennym i inwestycyjnym

Mapa nr 10 – Ocena ryzyka JCWPd¹⁶

¹⁶ Tamże.

Wody powierzchniowe

Gmina Masłowice znajduje się w dorzeczu rzeki Pilicy, będącej dopływem Wisły. Przez teren gminy przepływają mniejsze ciek wodne, w tym lokalne strugi i rowy melioracyjne, które pełnią ważną funkcję w odwodnieniu terenów rolniczych oraz w utrzymaniu lokalnej retencji wodnej.

Najważniejsze elementy sieci hydrograficznej:

- Rzeka Czarna Włoszczowska – przepływa przez północno-wschodnią część gminy, stanowiąc istotny ciek w regionie.
- Rowy i kanały melioracyjne – rozbudowana sieć wspomagająca gospodarkę wodną, szczególnie w obszarach rolniczych.

Zgodnie z danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, jakość wód powierzchniowych w regionie oceniana jest jako umiarkowana do dobra, choć lokalnie mogą występować przekroczenia norm związane z obecnością azotanów i fosforanów, pochodzących głównie z działalności rolniczej.

Wyzwania i zagrożenia:

- Spływ powierzchniowy z pól uprawnych, zawierający nawozy i środki ochrony roślin
- Niska retencja wodna, prowadząca do szybkiego odpływu wód opadowych
- Okresowe susze i zmniejszony przepływ w ciekach wodnych

Działania rekomendowane:

- Rozwój małej retencji (stawy, oczka wodne, zbiorniki retencyjne)
- Monitorowanie jakości wód w lokalnych ciekach
- Edukacja rolników w zakresie zrównoważonego nawożenia
- Renaturyzacja cieków wodnych i ochrona stref przybrzeżnych

Wody powierzchniowe, choć mniej wykorzystywane bezpośrednio niż podziemne, pełnią kluczową rolę w lokalnym ekosystemie, wpływając na bioróżnorodność, mikroklimat oraz jakość życia mieszkańców.

Na obszarze gminy Masłowice występują następujące jednolite części wód powierzchniowych¹⁷:

1) RW2000112545399 Pilica od Zwleczy do zb. Sulejów

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	
Kategoria JCWP	JCWP RW - jednolita część wód powierzchniowych rzecznych
Nazwa JCWP	Pilica od Zwleczy do zb. Sulejów
Kod JCWP	RW2000112545399
Typ JCWP	RzN - Rzeka nizinna
Rzeczywista długość JCWP [km]	103.46
Powierzchnia zlewni JCWP [km ²]	366.50
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	region wodny Środkowej Wisły
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim
Nadzór wodny	Nadzór wodny w Piotrkowie Trybunalskim, Nadzór wodny w Smardzewicach, Nadzór wodny w Włoszczowie
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Kielcach; RDOŚ w Łodzi
Województwo (TERYT)	łódzkie (10); świętokrzyskie (26)
Powiat (TERYT)	konecki (2605); opoczyński (1007); piotrkowski (1010); radomszczański (1012); włoszczowski (2613)
Gmina (TERYT)	Aleksandrów (1010012); Fałków (2605012); Kluczewsko (2613012); Masłowice (1012102); Mniszków (1007032); Przedbórz (1012113); Ręczno (1010072); Sulejów (1010093); Wielgomłyny (1012132); Włoszczowa (2613063); Łęki Szlacheckie (1010052); Żarnów (1007082); Żytno (1012142)
Czy JCWP uległa zmianie (powstała w wyniku podzielenia lub scalenia JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021))?	zmieniona (scalona)
Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	RW200002545399 (Zbiornik Sulejów); RW20001025451 (Pilica od Zwleczy do Zbiornika Sulejów)

¹⁷ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

5. OCENA STANU JCWP	
Czy JCWP była monitorowana (posiadała ustalony ppk w okresie 2016-2021)?	TAK - zlewnia była monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2016-2021)	PL01S0901_1391
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2016-2021] (długość; szerokość)	19.882811; 51.354823
Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)?	TAK - zlewnia jest monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2022-2027)	PL01S0901_1391
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2022-2027] (długość; szerokość)	19.882811; 51.354823
Podstawa prawna dokonanej klasyfikacji stanu wód	rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475)
Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)	
Stan/potencjał ekologiczny	słaby stan ekologiczny
Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny	nie dotyczy; makrobezkręgowce, ichtiofauna
Stan chemiczny	stan chemiczny poniżej dobrego
Wskaźniki determinujące stan chemiczny	benzo(a)piren; bromowane difenyletery, heptachlor
Stan (ogólny)	zły stan wód

2) RW600010182139 Widawka do Kręcicy

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	
Kategoria JCWP	JCWP RW - jednolita część wód powierzchniowych rzecznych
Nazwa JCWP	Widawka do Kręcicy
Kod JCWP	RW600010182139
Typ JCWP	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty
Rzeczywista długość JCWP [km]	50.29
Powierzchnia zlewni JCWP [km2]	153.34
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Odry
Region wodny	region wodny Warty
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Sieradzu
Nadzór wodny	Nadzór wodny w Bełchatowie
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Łodzi
Województwo (TERYT)	łódzkie (10)
Powiat (TERYT)	piotrkowski (1010); radomszczański (1012)
Gmina (TERYT)	Dobryszce (1012022); Gomunice (1012042); Gorzkowice (1010032); Kamieńsk (1012053); Kobbiele Wielkie (1012062); Kodrąb (1012072); M. Radomsko (1012011); Masłowice (1012102); Radomsko (1012122)
Czy JCWP uległa zmianie (powstała w wyniku podzielenia lub scalenia JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021))?	bez zmian
Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	RW600016182139 (Widawka do Kręcicy)

5. OCENA STANU JCWP	
Czy JCWP była monitorowana (posiadała ustalony ppk w okresie 2016-2021)?	TAK - zlewnia była monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2016-2021)	PL02S0901_3098
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2016-2021] (długość; szerokość)	19.430964; 51.167319
Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)?	TAK - zlewnia jest monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2022-2027)	PL02S0901_3098
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2022-2027] (długość; szerokość)	19.430964; 51.167319
Podstawa prawna dokonanej klasyfikacji stanu wód	rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475)
Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)	
Stan/potencjał ekologiczny	umiarkowany stan ekologiczny
Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny	OWO; makrobezkręgowce
Stan chemiczny	stan chemiczny poniżej dobrego
Wskaźniki determinujące stan chemiczny	benzo(a)piren; nie dotyczy
Stan (ogólny)	zły stan wód

3) RW2000062543529 Struga Strzelecka

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	
Kategoria JCWP	JCWP RW - jednolita część wód powierzchniowych rzecznych
Nazwa JCWP	Struga Strzelecka
Kod JCWP	RW2000062543529
Typ JCWP	RW_wap - Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym
Rzeczywista długość JCWP [km]	16.27
Powierzchnia zlewni JCWP [km2]	42.60
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	region wodny Środkowej Wisły
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim
Nadzór wodny	Nadzór wodny w Piotrkowie Trybunalskim
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Łodzi
Województwo (TERYT)	łódzkie (10)
Powiat (TERYT)	piotrkowski (1010); radomszczański (1012)
Gmina (TERYT)	Mastowice (1012102); Przedbórz (1012113); Wielgomłyny (1012132); Łęki Szlacheckie (1010052)
Czy JCWP uległa zmianie (powstała w wyniku podzielenia lub scalenia JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021))?	bez zmian
Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	RW2000062543529 (Struga Strzelecka)

5. OCENA STANU JCWP	
Czy JCWP była monitorowana (posiadała ustalony ppk w okresie 2016-2021)?	TAK - zlewnia była monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2016-2021)	PL01S0901_3466
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2016-2021] (długość; szerokość)	19.8525; 51.079861
Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)?	TAK - zlewnia jest monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2022-2027)	PL01S0901_3466
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2022-2027] (długość; szerokość)	19.8525; 51.079861
Podstawa prawna dokonanej klasyfikacji stanu wód	rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475)
Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)	
Stan/potencjał ekologiczny	słaby stan ekologiczny
Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny	azot ogólny, azot azotanowy; fitobentos, makrobezkręgowce
Stan chemiczny	stan chemiczny poniżej dobrego
Wskaźniki determinujące stan chemiczny	benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(g,h,i)perylen, fluoranten; nie dotyczy
Stan (ogólny)	zły stan wód

4) RW20000625453417 Luciąża do zb. Cieszanowice;

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	
Kategoria JCWP	JCWP RW - jednolita część wód powierzchniowych rzecznych
Nazwa JCWP	Luciąża do zb. Cieszanowice
Kod JCWP	RW20000625453417
Typ JCWP	RW_wap - Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym
Rzeczywista długość JCWP [km]	32.09
Powierzchnia zlewni JCWP [km2]	97.30
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	region wodny Środkowej Wisły
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim
Nadzór wodny	Nadzór wodny w Piotrkowie Trybunalskim
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Łodzi
Województwo (TERYT)	łódzkie (10)
Powiat (TERYT)	piotrkowski (1010); radomszczański (1012)
Gmina (TERYT)	Gorzkowice (1010032); Kodrąb (1012072); Masłowice (1012102); Rozprza (1010082); Łęki Szlacheckie (1010052)
Czy JCWP uległa zmianie (powstała w wyniku podzielenia lub scalenia JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021))?	zmieniona (scalone)
Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	RW200002545215 (Zbiornik Cieszanowice); RW200062545213 (Luciąża od źródeł do zb. Cieszanowice)

5. OCENA STANU JCWP	
Czy JCWP była monitorowana (posiadała ustalony ppk w okresie 2016-2021)?	TAK - zlewnia była monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2016-2021)	PL01S0901_1397
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2016-2021] (długość; szerokość)	19.717786; 51.21129
Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)?	TAK - zlewnia jest monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2022-2027)	PL01S0901_1397
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2022-2027] (długość; szerokość)	19.717786; 51.21129
Podstawa prawna dokonanej klasyfikacji stanu wód	rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475)
Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)	
Stan/potencjał ekologiczny	zły potencjał ekologiczny
Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny	OWO, azot amonowy; fitobentos, makrobezkręgowce, ichtiofauna
Stan chemiczny	stan chemiczny poniżej dobrego
Wskaźniki determinujące stan chemiczny	benzo(a)piren, fluoranten; bromowane difenyletery, rtęć, heptachlor
Stan (ogólny)	zły stan wód

5) RW20000625453429 Prudka

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	
Kategoria JCWP	JCWP RW - jednolita część wód powierzchniowych rzecznych
Nazwa JCWP	Prudka
Kod JCWP	RW20000625453429
Typ JCWP	RW_wap - Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym
Rzeczywista długość JCWP [km]	40.75
Powierzchnia zlewni JCWP [km2]	109.71
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	region wodny Środkowej Wisły
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim
Nadzór wodny	Nadzór wodny w Piotrkowie Trybunalskim
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Łodzi
Województwo (TERYT)	łódzkie (10)
Powiat (TERYT)	piotrkowski (1010); radomski (1012)
Gmina (TERYT)	Gomunice (1012042); Gorzkowice (1010032); Kamieńsk (1012053); Kodrąb (1012072); Masłowice (1012102); Rozprza (1010082); Łęki Szlacheckie (1010052)
Czy JCWP uległa zmianie (powstała w wyniku podzielenia lub scalenia JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021))?	bez zmian
Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	RW2000062545229 (Prudka)

6) RW200006254349 Biestrzykówka

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	
Kategoria JCWP	JCWP RW - jednolita część wód powierzchniowych rzecznych
Nazwa JCWP	Biestrzykówka
Kod JCWP	RW200006254349
Typ JCWP	RW_wap - Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym
Rzeczywista długość JCWP [km]	41.51
Powierzchnia zlewni JCWP [km2]	88.62
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	region wodny Środkowej Wisły
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim
Nadzór wodny	Nadzór wodny w Piotrkowie Trybunalskim
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Łodzi
Województwo (TERYT)	łódzkie (10)
Powiat (TERYT)	radomszczański (1012)
Gmina (TERYT)	Kobiele Wielkie (1012062); Kodrąb (1012072); Masłowice (1012102); Wielgomłyny (1012132)
Czy JCWP uległa zmianie (powstała w wyniku podzielenia lub scalenia JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021))?	bez zmian
Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	RW200006254349 (Struga)

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

W zakresie gospodarowania wodami gmina Masłowice nie wykonała zaplanowanych zadań.

Ocena stanu – analiza SWOT

Gospodarowanie wodami	
Mocne strony	Słabe strony
✓ Monitoring środowiskowy ✓ Sukcesywna poprawa jakości wód podziemnych, ✓ Realizacja projektów prośrodowiskowych	✓ Słabe udostępnienie posiadanych zasobów wód podziemnych, ✓ Ryzyko pogorszenia jakości wód podziemnych,
Szanse	Zagrożenia
✓ Ograniczenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych, ✓ Kontrolowanie stanu jakości wód powierzchniowych, ✓ Stała kontrola i modernizacja urządzeń wodnych	✓ Zmiany klimatyczne, w tym susze ✓ Pogarszający się stan środowiska

Zagrożenie suszą

Susza, obok powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę. Aby w przyszłości nie zabrakło nam wody, w odpowiedniej ilości i odpowiedniej jakości, należy już teraz przeciwdziałać skutkom suszy. Długoterminowe kierunki działań w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy zaprezentowano w Planie przeciwdziałania skutkom suszy (dalej: PPSS) opracowanym przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Jest to główny, strategiczny dokument planistyczny dotyczący zjawiska suszy. Dokument ten wraz z planami gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, planami zarządzania ryzykiem powodziowym oraz planami utrzymania wód, przyczyni się do poprawy stanu gospodarki wodnej w Polsce. Celem PPSS jest zapewnienie odpowiedniej ilości i co najmniej dobrej jakości wód, użytecznych dla społeczeństwa, środowiska i wszystkich sektorów gospodarki narodowej. Zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy – Prawo wodne (Dz.U. z 2021 r. poz. 2233, z późn. zm.), PPSS zawiera:

- analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych;
- propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych;
- propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji;
- katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy⁶⁰.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy jest głównym dokumentem planistycznym, którego celem jest wskazanie najistotniejszych kierunków działań, które pomogą zapobiec kryzysowi wodnemu w Polsce.

Główny cel zawiera się już w samej nazwie Planu jako przeciwdziałanie skutkom suszy.

Cel główny PPSS doprecyzowany jest przez 4 cele szczegółowe:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dostępnych zasobów wodnych,
- zwiększanie retencionowania (magazynowania) wód,
- edukacja w zakresie suszy i koordynacja działań powiązanych z suszą,
- stworzenie mechanizmów realizacji i finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Susza jest zjawiskiem, które zachodzi powoli. Jej rozwój, przebieg i skutki są rozciągnięte w czasie i przestrzeni oraz przebiegają z różnym natężeniem. Skutki suszy dotyczą wielu aspektów funkcjonowania ludzi. Skutki gospodarcze (inaczej skutki ekonomiczne) wiążą się ze stratami w produkcji rolnej, zwierzęcej lub rybołówstwie, to także zwiększone koszty produkcji w różnych gałęziach przemysłu, niższa produkcja energii oraz niższa wydajność

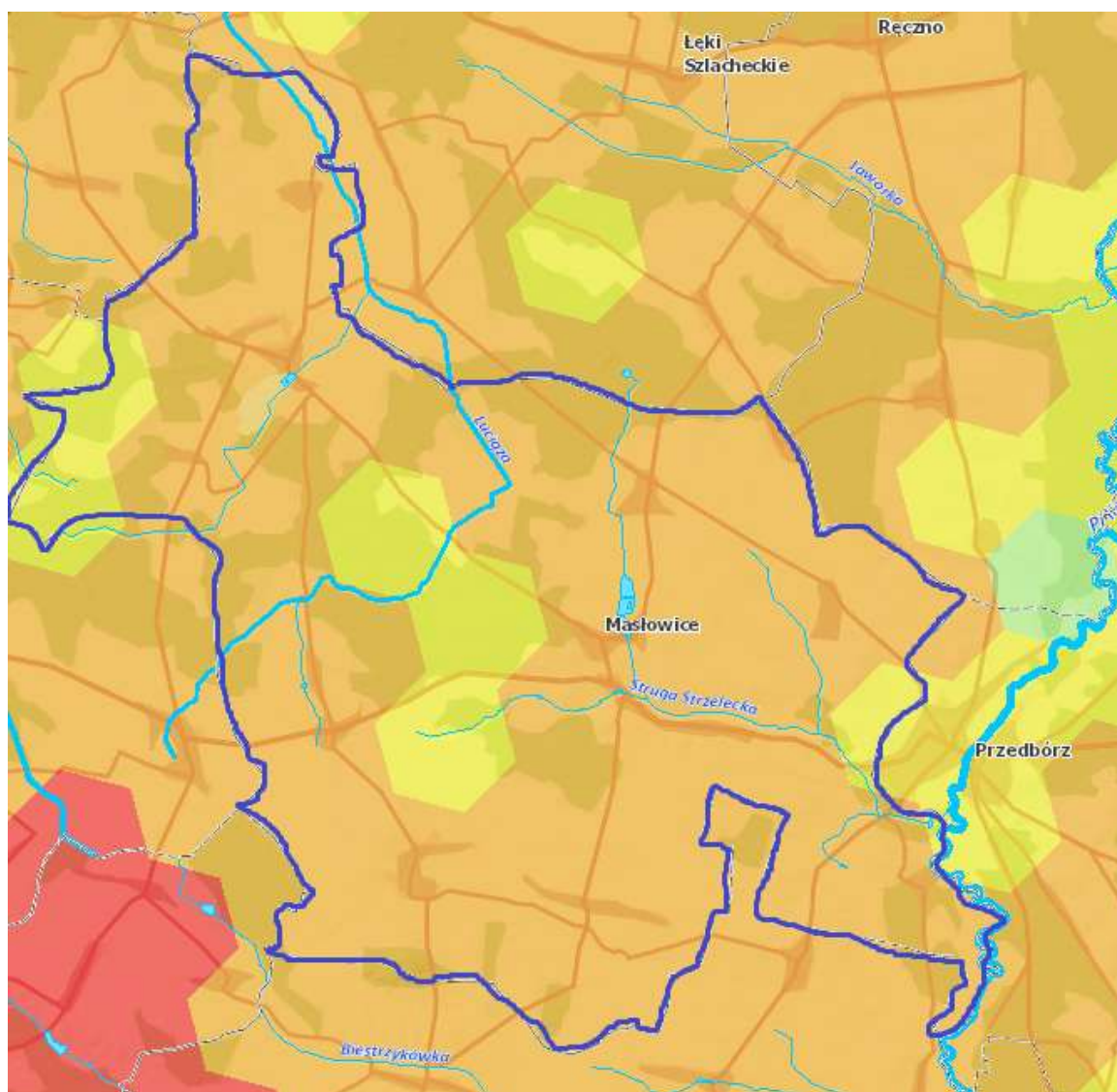
procesów technologicznych wrażliwych na niedobory wody. Skutki społeczne suszy wyrażają się przede wszystkim w negatywnym wpływie suszy na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi. To również kłopoty z zaopatrzeniem ludności w wodę pitną, susza bowiem ogranicza do niej dostęp i powoduje wzrost jej zanieczyszczenia. W zakresie społecznych skutków suszy znajduje się także szereg ograniczeń np. w dostępie do usług turystycznych. Skutki ekologiczne oznaczają wpływ suszy na środowisko i wywoływane są przez zakłócenie naturalnego obiegu wody. W efekcie skutki ekologiczne suszy przejawiają się w znacznym obniżeniu poziomu wody lub brakiem wody w rzekach, wysychaniu terenów podmokłych, utracie różnorodności biologicznej oraz zagrożeniu pożarowym np. w lasach. Plan przeciwdziałania skutkom suszy został opracowany z uwzględnieniem podziału Polski na obszary dorzeczy¹⁸. Obszar dorzecza to obszar, z którego wody odpływają do morza jedną główną rzeką. W gospodarce wodnej obszar dorzecza jest podstawową jednostką do planowania i realizacji zadań związanych z zarządzaniem zasobami wodnymi. Gmina Masłowice objęta jest obszarem dorzecza Wisły.

Gmina Masłowice, podobnie jak inne jednostki samorządowe w Polsce, jest objęta krajowym Planem Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS), opracowanym przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Choć gmina nie posiada własnego, odrębnego planu lokalnego, jej obszar został uwzględniony w działaniach przewidzianych w ramach PPSS na lata 2021–2027. Gmina Masłowice znajduje się w regionie o **umiarkowanym zagrożeniu suszą rolniczą**, szczególnie w okresie letnim. Występuje deficyt klimatycznego bilansu wodnego (KBW), co wpływa na plony i dostępność wody.

Zgodnie z mapami łącznego zagrożenia suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną dla gminy Masłowice, dla całego obszaru gminy określone zostało silne zagrożenie suszą, co przedstawia poniższa mapa.

¹⁸ <https://stopsuszy.pl/dokument-ppss/>

Mapa nr 10 - Łączne zagrożenie suszą na terenie gminy Masłowice¹⁹

Kluczowym elementem Planu przeciwdziałania skutkom suszy jest katalog działań zawierający konkretne i mierzalne rozwiązania, których wdrożenie ma na celu ograniczenie negatywnych skutków suszy. Katalog ten ma charakter operacyjny — poprzez realizację wskazanych działań osiągnane są cele szczegółowe, które wspólnie prowadzą do realizacji celu głównego.

Plan nie stanowi dokumentu inwestycyjnego. Przedstawia jedynie zamierzenia dotyczące budowy, przebudowy i remontów urządzeń wodnych, które są ujęte w innych dokumentach planistycznych związanych z gospodarką wodną.

Działania podejmowane w ramach przeciwdziałania skutkom suszy koncentrują się przede wszystkim na zapobieganiu oraz ograniczaniu prawdopodobieństwa wystąpienia jej negatywnych skutków — niezależnie od faktycznego pojawienia się zjawiska suszy.

¹⁹ <https://www.wody.isok.gov.pl>

W praktyce oznacza to wdrażanie zarówno rozwiązań technicznych, jak i nietechnicznych, służących m.in. . kształtowaniu zasobów wodnych, racjonalnemu gospodarowaniu gruntami i wodami, a także ochronie ekosystemów wodnych i terenów podmokłych. Szczególne znaczenie mają działania retencyjne, które wspierają poprawę oraz odtwarzanie naturalnych warunków obiegu wody.

Przeciwdziałanie skutkom suszy przyczynia się również do ograniczenia niedoborów wody, wzmocnienia ochrony przeciwpowodziowej oraz poprawy stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

Na obszarze gminy Masłowice, w okresie 2021–2027, Wody Polskie nie przewidziały realizacji inwestycji związanych z budową lub przebudową urządzeń wodnych służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Zagrożenie powodzią

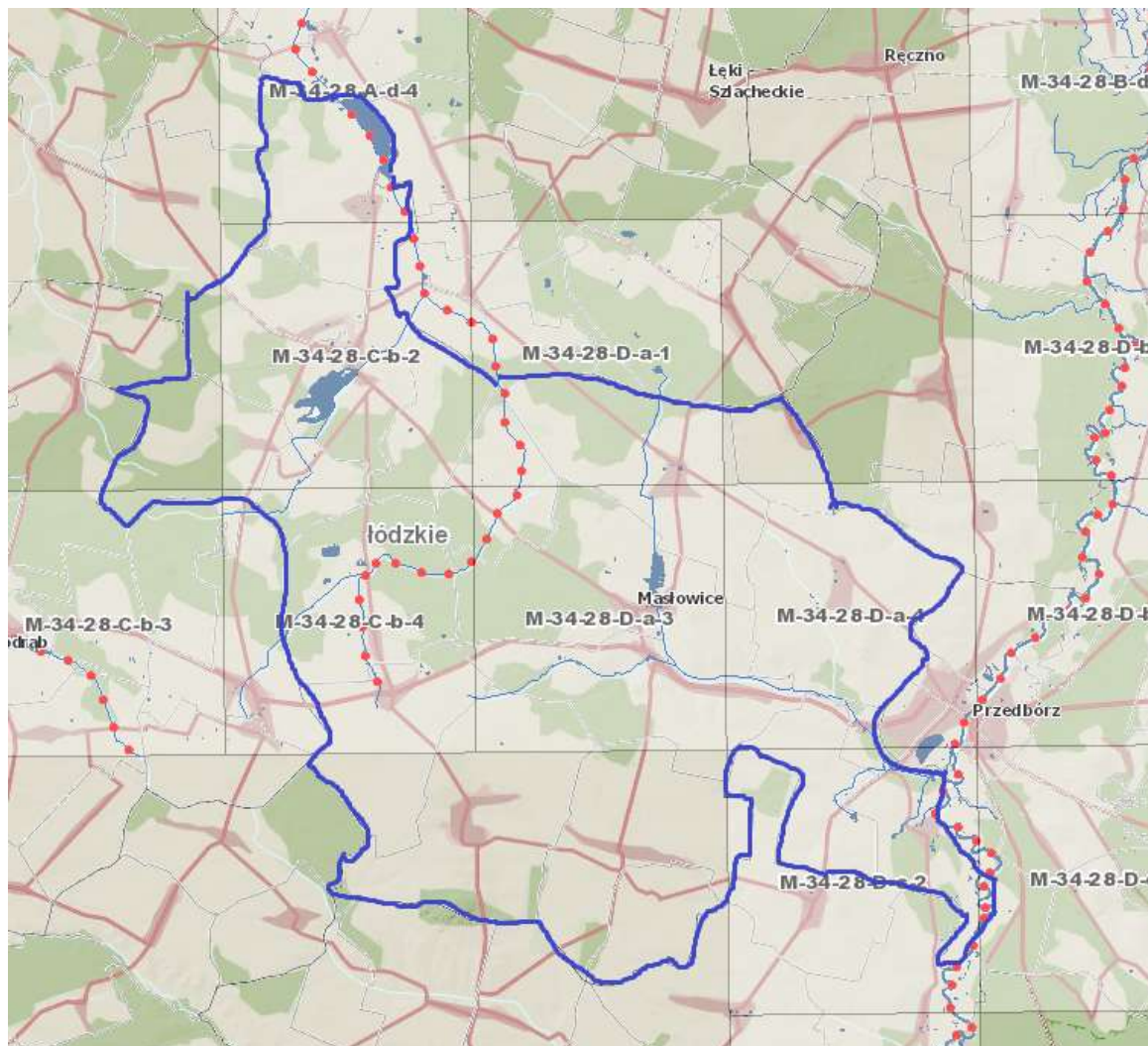
Gmina znajduje się na obszarze zagrożenia powodziowego na mapie objętego arkuszem M-34-28-C-b-2, M-34-28-C-b-4, M-34-28-A-d-4, , M-34-28-D-a-1, M-34-28-D-c-2 oraz M-34-28-D-a-3. Zgodnie z tymi zapisami za obszary szczególnego zagrożenia powodzią uważa się:

- a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat;
- b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat;
- c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w którym wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska;
- d) pas techniczny.

Na podstawie tych map można stwierdzić, że na terenie gminy Masłowice wyznaczone zostały obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Pilicy i Luciąży. Obejmują one obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie – Q0,2 % (raz na 500 lat), średnie – Q1% (raz na 100 lat) oraz wysokie – Q10% (raz na 10 lat) oraz na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią tj. obszarem między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału oraz na obszarze obejmującym tereny narażone na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego. Zgodnie z zapisami zagrożenie powodziowe na obszarze gminy²⁰:

²⁰ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpPDF

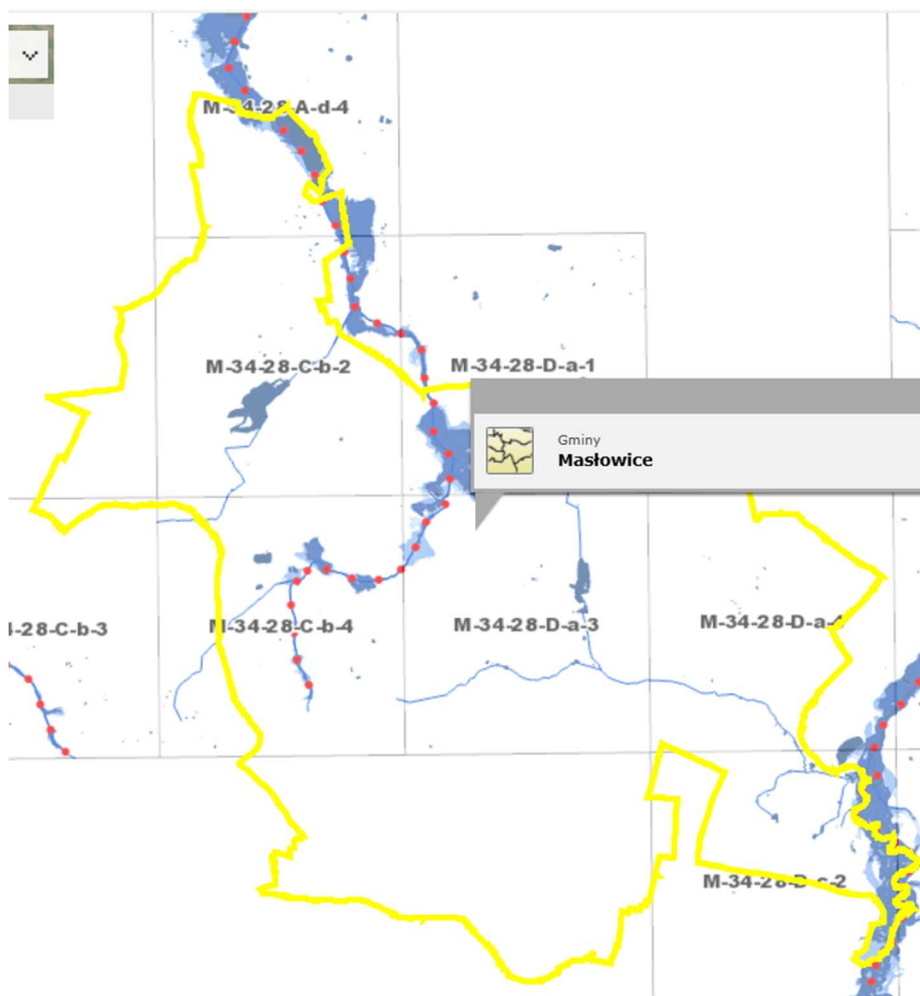
**Mapa nr 11 - Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy
Masłowice²¹**

Tereny znajdujące się w ramach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określonemu zagospodarowaniu, gdzie zgodnie z art. 166 pkt. 10 ustawy Prawo wodne planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym. Na obszarach zagrożonych powodzią zakazuje się m.in. gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych a także innych substancji mogących zanieczyścić wody.

²¹ Strategia Rozwoju Gminy Masłowice na lata 2023-2030 (Projekt).

Mapa nr 12 – Ryzyko wystąpienia powodzi²²

- Prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi 1 % – raz na 100 lat.

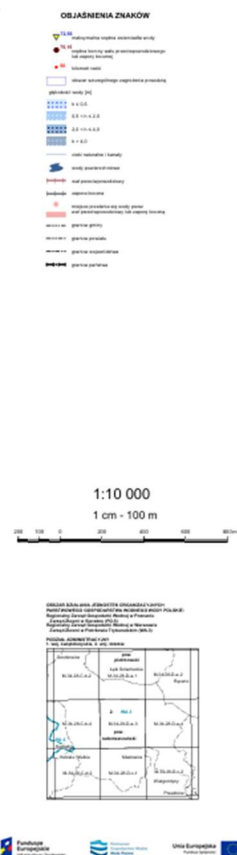
Mapa nr 13 – Mapa zagrożenia powodziowego²³

²² https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpMRP

²³ Tamże.

²⁴ Tamže.

Warunki przechowywania nawozów naturalnych

Zakaz nawożenia w okresach zimowych i na terenach zalewowych

Minimalne odległości od cieków wodnych

Gmina Masłowice znajduje się na obszarze objętym krajowym Programem działań mających na celu ograniczenie zanieczyszczenia wód azotanami ze źródeł rolniczych, wdrażanym w ramach Dyrektywy Azotanowej (91/676/EWG). W Polsce obowiązuje jednolity program dla całego kraju, co oznacza, że wszystkie gminy muszą przestrzegać tych samych zasad.

Obowiązki rolników i użytkowników gruntów rolnych:

- Zakaz stosowania nawozów na glebach zamrzniętych, zalanych wodą, nasyconych wodą lub pokrytych śniegiem
- Minimalne odległości od cieków wodnych:
 - Nawozy naturalne (np. obornik): min. 5 m od brzegu cieków i rowów;
 - Gnojowica: min. 10 m od cieków, jezior i kanałów;
- Zakaz mycia sprzętu do nawożenia w odległości mniejszej niż 25 m od zbiorników wodnych, cieków, ujęć wody;
- Obowiązek przechowywania nawozów w sposób zapobiegający ich przedostawaniu się do wód.

Gmina Masłowice nie została wyznaczona jako obszar szczególnie narażony (OSN), ale nadal obowiązuje ją pełny zakres programu działań. Wody podziemne w JCWPd nr 83 i 84 (Radomsko–Przedbórz i Piotrków Trybunalski) mają dobry stan chemiczny, co oznacza brak przekroczeń stężenia azotanów

Gospodarka wodno – ściekowa

Stan wyjściowy

Infrastruktura wodociągowa

Gmina Masłowice zaopatrywana jest w wodę z dwóch ujęć zlokalizowanych w miejscowości Przerąb i Masłowice:

- pobór wód podziemnych z ujęcia „Przerąb” przy pomocy dwóch studni głębinowych ujmujących kredowy poziom wodonośny,
- pobór wód podziemnych z ujęcia „Masłowice” przy pomocy jednej studni głębinowej

Na terenie gminy znajduje się stacja uzdatniania wody w miejscowości Masłowice.

Stan infrastruktury wodociągowej stan na koniec 2023 r. wygląda następująco²⁵:

Długość sieci wodociągowej	ok. 78 km
Liczba przyłączy wodociągowych	ok. 1 050 sztuk
Liczba mieszkańców korzystających z sieci	ok. 2 800 osób
Poziom zwodociągowania	ok. 85–88%

Infrastruktura kanalizacyjna

Ścieki odprowadzane są do biologiczno-chemicznej oczyszczalni ścieków w miejscowości Chełmo o wydajności 50 m³ /d (podłączonych jest 170 osób)²⁶. W gminie Masłowice działa również oczyszczalnia ścieków typu Bio-Clear (MBA) o wydajności 4,5 m³ /d. Wybudowana została ona na potrzeby Publicznej Szkoły Podstawowej w Strzelcach Małych. Pozostałe ścieki z gminy gromadzone są w przydomowych szambach, następnie dowożone do Oczyszczalni Ścieków Komunalnych w Przedborzu i Kodrębie. Liczba zbiorników bezodpływowych wg danych za 2023 r. wynosi 603 szt., natomiast liczba przydomowych oczyszczalni ścieków 417 szt.²⁷

Długość sieci kanalizacyjnej ok. 12–15 km

Liczba przyłączy kanalizacyjnych ok. 300–350 sztuk

Liczba mieszkańców korzystających z kanalizacji ok. 700–800 osób

Poziom skanalizowania (odsetek ludności) ok. 20–25%

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

**Tabela 6 - Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska w obszarze interwencji –
gospodarka wodno - ściekowa**

Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnościekowej

Podjęte przedsięwzięcia	
1.	Budowa kanalizacji
2.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
3.	Modernizacja oczyszczalni ścieków w miejscowości Chełmo

²⁵ <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>

²⁶ <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica>

²⁷ <https://svs.stat.gov.pl/1448/9/195>

	wraz z przebudowa kanalizacji
4.	Budowa zbiorczej oczyszczalni ścieków w Masłowicach

Ocena stanu – analiza SWOT

Gospodarowanie wodami	
Mocne strony	Słabe strony
✓ Rosnący poziom zwodociągowania gminy ✓ Rosnąca liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	✓ Niski stopień skanalizowania gminy ✓ Nieefektywna istniejąca gminna oczyszczalnia ścieków ✓ Rosnące koszty utrzymania infrastruktury wodno – kanalizacyjnej
Szanse	Zagrożenia
✓ Program dofinansowywania przydomowych oczyszczalni ścieków ✓ Fundusze zewnętrzne dofinansujące budowę zbiorczych systemów kanalizacji sanitarnej i przydomowych oczyszczalni ścieków	✓ Brak wystarczających środków w budżecie gminy na realizację inwestycji ✓ Brak środków zewnętrznych na inwestycje

Zasoby geologiczne

Stan wyjściowy

Najstarszymi osadami nawierconymi w obrębie gminy Masłowice są utwory triasu środkowego i górnego. Wykształcone są one w postaci wapieni, margli i dolomitów z przewarstwieniami iłowców, mułowców i piaskowców. Całkowita miąższość tych utworów jest zmienna i waha się od 39 do 822 m. Tak duże zróżnicowanie miąższości tych osadów związane jest z silnymi zaburzeniami tektonicznymi tych utworów w obrębie antykliny Chełma. Jura dolna wykształcona jest jako iłowce, mułowce i piaskowce drobnoziarniste (70 – 150 m), natomiast jura środkowa, jako piaskowce, łupki ilaste, mułowce, wapienie piaszczyste i margle. Jura górna reprezentowana jest przez wapienie i margle, tworzy najstarsze utwory występujące na powierzchni antykliny Chełma. Można je obserwować w licznych kamieniołomach i odsłonięciach. Kreda dolna wykształcona jest w postaci piaskowców, piasków glaukonitowych i gez. Osady te występują w obrębie antykliny Chełma – Góry Chełmo

i Smotryszowa – grzbiet Dmenina Pieszyc. Kreda górna wykształcona jest w postaci margli, wapieni, opok i gez. Trzeciorzęd reprezentowany jest przez iły, mułki, piaski i rumosze zwietrzelinowe. Występuje lokalnie w obniżeniach i lejach krasowych pod grubym nadkładem osadów czwartorzędowych. Strop utworów podczwartorzędowych występuje na rzędnych ok. 180 – 250 m n.p.m. Osady czwartorzędowe pokrywają 90 % powierzchni obszaru gminy. Miąższość ich jest zmienna i w obrębie dolin rzecznych może przekraczać 20 – 30 m. Na obszarze gminy można znaleźć ślady trzech zlodowaceń: południowopolskiego, środkowopolskiego oraz północnopolskiego. W czasie glacjału południowopolskiego osadzały się: piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz gliny zwałowe. Po zlodowaceniu nastąpił interglacjał zwany wielkim, osadziły się wtedy utwory akumulacji rzecznej (piaski i żwiry) oraz utwory zastoiskowe (mułki jeziorne i gytie). Łądołód zlodowacenia środkowopolskiego pozostawił po sobie piaski i żwiry ozów, kemów oraz moren czołowych. W okresie zlodowacenia północnopolskiego osadziły się piaski tarasów nadzalewowych rzeki Pilicy. Pod koniec plejstocenu rozpoczął się proces powstawania wydym, który trwał aż do holocenu. W holocenie nastąpiła akumulacja piasków, namułów i torfów w dolinach rzecznych i zagłębieniach bezodpływowych. Obszar gminy Masłowice nie jest zbyt zasobny w surowce mineralne. Kopalinami mającymi znaczenie surowcowe są wapienie jurajskie, piaskowce kredowe, piaski i żwiry czwartorzędowe²⁸.

Na terenie **Gminy Masłowice** w powiecie radomszczańskim **nie występują udokumentowane złoża kopalin o znaczeniu przemysłowym**, zgodnie z najnowszym Bilansem Zasobów Kopalin w Polsce 2024 opracowanym przez Państwowy Instytut Geologiczny – PIB²⁹. Gmina Masłowice **nie figuruje w rejestrze złóż objętych własnością górnictw**, czyli takich, które są udokumentowane i mogą być eksploatowane na podstawie koncesji.

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

W zakresie zasobów geologicznych gmina Masłowice nie wykonała żadnego zadania inwestycyjnego oraz nieinwestycyjnego.

Ocena stanu – analiza SWOT

Zasoby geologiczne	
Mocne strony	Słabe strony

²⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Masłowice, 2020 r.

²⁹ https://www.pgi.gov.pl/images/surowce/2024/bilans_2024.pdf

✓ Brak kolizji z prawem górnictwem – teren nieobjęty koncesjami ani udokumentowanymi złożami, co ułatwia inwestycje budowlane i infrastrukturalne ✓ Obecność osadów czwartorzędowych – piaski, gliny, ropy mogą być wykorzystywane lokalnie do robót ziemnych, nasypów, utwardzeń ✓ Dobre warunki hydrogeologiczne – dostęp do wód podziemnych o dobrym stanie chemicznym, przydatnych dla wodociągów i rolnictwa ✓ Żyzne gleby – obecność lessów i osadów pylastych sprzyja rolnictwu i retencji wodnej	✓ Brak udokumentowanych złóż kopalin – brak możliwości eksploatacji surowców na skalę przemysłową ✓ Ograniczone dane geologiczne lokalne – niewielka liczba szczegółowych badań geotechnicznych i geologicznych dla konkretnych działek ✓ Brak infrastruktury górniczej – brak doświadczenia i zaplecza technicznego w zakresie eksploatacji zasobów geologicznych
Szanse	Zagrożenia
✓ Możliwość rozwoju lokalnych materiałów budowlanych – np. wykorzystanie glin i piasków do inwestycji drogowych i komunalnych ✓ Rozwój retencji wodnej – dzięki właściwościom gleb i warunkom geologicznym możliwe są inwestycje w małą retencję i ochronę przed suszą ✓ Potencjał edukacyjny i turystyczny – geomorfologia regionu może być wykorzystana w edukacji przyrodniczej i promocji lokalnej ✓ Możliwość pozyskania środków na badania geologiczne – np. z funduszy środowiskowych, LIFE, FEnIKS	✓ Postępująca erozja gleb i susze – zmiany klimatyczne mogą pogarszać właściwości retencyjne i jakość zasobów wodnych ✓ Nielegalna eksploatacja surowców – ryzyko niekontrolowanego poboru piasków czy glin bez dokumentacji geologicznej ✓ Brak świadomości geologicznej w planowaniu przestrzennym – ryzyko błędów inwestycyjnych bez uwzględnienia warunków gruntowych ✓ Zanieczyszczenie wód podziemnych – np. przez niewłaściwą gospodarkę ściekową lub nawożenie

Gleby

Stan wyjściowy

Gmina Masłowice charakteryzuje się zróżnicowaną strukturą glebową, typową dla obszarów nizinnych o genezie polodowcowej. Gleby występujące na terenie gminy powstały głównie z osadów czwartorzędowych — piasków, glin i iłów — co wpływa na ich właściwości fizyczne, chemiczne i rolnicze.

Na obszarze gminy dominują następujące typy gleb:

- **Gleby brunatne i pseudobielicowe** – występują na piaskach gliniastych i glinach lekkich; charakteryzują się średnią żyznością i są odpowiednie dla upraw zbóż, ziemniaków oraz traw;
- **Gleby płowe** – rozwinięte na glinach i iłach lessowych; cechują się dobrą strukturą i wysoką retencją wodną, co czyni je szczególnie przydatnymi dla intensywnego rolnictwa;
- **Gleby bielicowe** – występują lokalnie, głównie w północno-wschodnich częściach gminy; są lekkie, kwaśne i wymagają wapnowania oraz nawożenia organicznego;
- **Gleby torfowe i murszowe** – spotykane w obniżeniach terenu i dolinach cieków wodnych; bogate w materię organiczną, ale trudne w uprawie, wykorzystywane głównie jako łąki i pastwiska.

Tabela nr 7 - Szacunkowy udział klas bonitacyjnych gleb w powierzchni gminy

Klasa gleby	Udział w powierzchni gminy	Przeznaczenie
IIIa–IIIb	ok. 25%	Uprawy intensywne
IVa–IVb	ok. 50%	Uprawy zbożowe, pastewne
V–VI	ok. 25%	Łąki, pastwiska, nieużytki

Gleby gliniaste i płowe wykazują dobrą retencję wodną, co ma istotne znaczenie w kontekście przeciwdziałania skutkom suszy. Z kolei gleby lekkie, szczególnie bielicowe, są bardziej podatne na przesuszenie i erozję wodną. Występuje również ryzyko zakwaszenia gleb, zwłaszcza w intensywnie użytkowanych rolniczo obszarach.

Do głównych zagrożeń dla gleb w gminie należą:

- Erozja wodna – szczególnie na stokach i terenach bez pokrywy roślinnej;
- Zakwaszenie gleb – wynikające z intensywnego nawożenia mineralnego;
- Utrata próchnicy – w wyniku nadmiernej eksploatacji rolniczej;
- Zanieczyszczenie wód gruntowych – przez niewłaściwą gospodarkę ściekową i nawozową.

W ramach działań ochronnych zaleca się:

- Wspieranie rolnictwa zrównoważonego i ekologicznego;

- Promowanie wapnowania gleb kwaśnych;
- Ograniczenie stosowania nawozów azotowych zgodnie z Dyrektywą Azotanową;
- Rozwój stref buforowych przy ciekach wodnych.

Program "Monitoring chemizmu gleb ornych Polski" stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Obowiązek prowadzenia takich badań wynika z zapisów krajowych aktów prawnych m.in. Ustawy Prawo Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, 2687). Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Kolejna, szósta tura Monitoringu przypadła na lata 2020-2022 i była realizowana przez Eurofins OBiKŚ Polska Sp. z o.o., na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Środki na realizację programu Monitoringu pochodzą z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej³⁰. Na terenie gminy nie znajduje się punkt monitoringu gleb w ramach Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski.

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

W zakresie ochrony gleb gmina Masłowice nie wykonała żadnego zadania inwestycyjnego oraz nieinwestycyjnego.

Ocena stanu – analiza SWOT

Ochrona gleb	
Mocne strony	Słabe strony
✓ Zróżnicowana struktura glebowa – obecność gleb brunatnych, płowych, bielcowych i torfowych pozwala na różnorodne formy użytkowania rolniczego i przyrodniczego. ✓ Dobre właściwości retencyjne gleb gliniastych i płowych – sprzyjają	✓ Wysoki udział gleb lekkich (bielcowych) – podatne na przesuszenie, zakwaszenie i wymagające intensywnego nawożenia ✓ Niska świadomość ekologiczna w gospodarowaniu glebą – brak powszechnego stosowania praktyk

³⁰ https://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=monit

zatrzymywaniu wody, co jest istotne w przeciwdziałaniu skutkom suszy ✓ Żyzność gleb lessowych i pławych – wysoka przydatność rolnicza, szczególnie dla zbóż, rzepaku i ziemniaków ✓ Brak intensywnej urbanizacji – ograniczone zagrożenie dla degradacji gleb przez zabudowę i przemysł	ochronnych (np. mulczowanie, płodozmian) ✓ Ograniczone dane monitoringowe – brak lokalnych systemów oceny jakości gleb i ich degradacji ✓ Erozja wodna na terenach nachylonych – szczególnie w rejonach bez pokrywy roślinnej
Szanse	Zagrożenia
✓ Rozwój rolnictwa zrównoważonego i ekologicznego – wykorzystanie potencjału gleb żyznych przy ograniczeniu chemizacji ✓ Możliwość pozyskania środków z funduszy UE – np. na wapnowanie gleb kwaśnych, rekultywację, edukację rolników ✓ Wprowadzenie lokalnego monitoringu gleb – np. w ramach programu ochrony środowiska lub współpracy z instytutami rolniczymi ✓ Zwiększenie retencji wodnej – poprzez działania glebowe (np. zwiększenie próchnicy, ograniczenie orki głębokiej)	✓ Postępujące zakwaszenie gleb lekkich – wynikające z intensywnego nawożenia azotowego i braku wapnowania ✓ Utrata próchnicy i degradacja biologiczna – przez nadmierną eksploatację rolniczą i brak nawożenia organicznego ✓ Zanieczyszczenie wód gruntowych – przez niewłaściwą gospodarkę nawozową i ściekową ✓ Zmiany klimatyczne – zwiększone ryzyko suszy, przesuszenia gleb i spadku plonów

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Stan wyjściowy

Gmina Masłowice objęła systemem nieruchomości zamieszkałe oraz nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe. Odpady komunalne z terenu Gminy Masłowice odbierane były w 2024 r. w postaci selektywnej. Zgodnie z Regulaminem Utrzymania Czystości i Porządku na terenie Gminy Masłowice prowadzona jest zbiórka selektywna, w ramach której wydzielane są następujące frakcje:

- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, z zastrzeżeniem;
- papier i tektura;
- szkło, w tym szkło bezbarwne i/lub szkło kolorowe;
- tworzywa sztuczne, metale oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe;
- bioodpady;
- popiół
- przeterminowane leki i chemikalia;
- zużyte baterie i akumulatory;
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- meble i inne odpady wielkogabarytowe;
- odpady budowlane i rozbiórkowe z gospodarstw domowych;
- zużyte opony;
- odpady tekstyliów i odzieży;
- odpady niebezpieczne;
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku
 - przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji
 - we krwi, w szczególności igieł i strzykawek;
- Na terenie nieruchomości selektywnie zbierane odpady były gromadzone w kolorowych workach/pojemnikach, gdzie:
 - brązowy – odpady ulegające biodegradacji, oznaczonych napisem „Bio”;
 - niebieskim – papier i tekturę, oznaczonych napisem „Papier”;
 - żółtym - tworzywa sztuczne w tym odpady opakowaniowe wielomateriałowe, metal w tym opakowania
- metalowe, oznaczonych napisem „Metale i tworzywa sztuczne”;
 - zielonym – szkło (bezbarwne i kolorowe), oznaczonych napisem „Szkło”;
 - szarym – popiół;
 - czarnym – odpady pozostałe, niesegregowane – nienadające się do segregacji, oznaczonych napisem „Odpady pozostałe niesegregowane”.

Do pojemników lub kontenerów podstawionych przez Wykonawcę na terenie PSZOK-u dostarczane są: papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne, metale oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe, bioodpady, przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe z gospodarstw domowych, zużyte opony, odpady tekstyliów i odzieży, odpady niebezpieczne, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i

prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek.
W przypadku odpadów ulegających biodegradacji dopuszcza się kompostowanie we własnym zakresie.

Gmina Masłowice obsługuje stacjonarny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (tzw. PSZOK),

który został zlokalizowany na terenie byłego GS-u w Masłowicach, w budynku po byłej buchcie sądowej,

Masłowice 84A, 97-515 Masłowice.

Punkt ten w 2024 r. był czynny w każdy wtorek w godzinach od 730 do 1630.

Do punktu PSZOK mieszkańcy Gminy Masłowice mogli bezpłatnie dostarczyć następujące frakcje odpadów:

- papier i tektura;
- szkło;
- tworzywa sztuczne, metale oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe
- bioodpady;
- przeterminowane leki i chemikalia;
- zużyte baterie i akumulatory;
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- meble i inne odpady wielkogabarytowe;
- odpady budowlane i rozbiórkowe z gospodarstw domowych;
- zużyte opony;
- odpady tekstyliów i odzieży;
- odpady niebezpieczne;
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek.

W PSZOKU-u nie przyjmowano odpadów:

- zawierających azbest;
- zmieszanych;
- części samochodowych;
- powstających w wyniku prowadzenia działalności gospodarczej;
- z nieruchomości niezamieszkałych (firm i instytucji)³¹.

31

https://bip.maslowice.pl/fls/bip_pliki/2025_04/BIPF633FF0EA24B3Z/Roczna_analiza_stanu_gospodarki_odpadami_komunalnymi_za_2024.pdf

Osiągnięty w 2024 r. poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oblicza się zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 3b ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399.). Zgodnie z w/w uchwałą wymagany do osiągnięcia poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych za 2024 rok wyniósł 45% wagowo. Minister Klimatu i Środowiska w Rozporządzeniu z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz. U. poz. 1530) określił sposób obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu oraz warunki zaliczania masy odpadów komunalnych do masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi. Na podstawie danych uzyskanych z rocznych sprawozdań składanych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, danych podmiotu prowadzącego punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, sprawozdań podmiotów zbierających odpady komunalne na terenie Gminy Masłowice wyliczono, że w 2024 roku poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł **55,26%; w roku 2023 49,73%**³².

Poziom ograniczenia odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w roku 2024

Poziom składowania odpadów komunalnych w 2024 r. wynosi 22,02%.

Poziom ograniczenia odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w roku 2023

Poziom składowania odpadów komunalnych w 2023 r. wynosi 33,58%.

W 2024 roku łączna masa odpadów, powstałych po sortowaniu odpadów selektywnie odebranych i zebranych oraz powstałych po sortowaniu niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, 15 przekazanych do termicznego przekształcania wyniosła 2,2365[Mg]. Natomiast stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do odebranych i zebranych odpadów komunalnych wyniósł 0,27 [%].

Gmina realizuje od lat realizuje **PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST**, który jest materiałem niebezpiecznym wymienionym w wykazie substancji niebezpiecznych stanowiących załącznik do *Rozporządzenia Ministra Zdrowia z*

32

https://bip.maslowice.pl/fls/bip_pliki/2024_04/BIPF616AB5C438053Z/Roczna_analiza_stanu_gospodarki_odpadami_komunalnymi_za_2023.pdf

dnia 28 września 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. Nr 201, poz. 1674) jako substancja o udokumentowanym działaniu rakotwórczym i stanowiąca poważne zagrożenie zdrowia. Jednakże azbest staje się zagrożeniem wyłącznie wówczas, kiedy jego włókna zostają uwolnione do powietrza. Wdychając powietrze zawierające włókna azbestowe ludzie są narażeni na następujące choroby układu oddechowego: pylica azbestowa, rak płuc, międzybłonniak. Najgroźniejszą chorobą jest rak płuc, który prowadzi do śmierci w 95 % przypadków. Azbest jest substancją o udowodnionym działaniu rakotwórczym, powoduje też pylicę azbestową, czy choroby opłucnej. Azbest występuje w powietrzu w niebezpiecznej formie mikroskopijnych włókien, przyczynia się do długotrwałego i utajonego rozwoju chorób, a jego szkodliwość jest często bagatelizowana. Był używany w budownictwie przede wszystkim do produkcji dachów (w latach 70. był tzw. boom na dachy z eternitu, które zawierały azbest), a także rur, elementów elewacji i innych. Produkcja wyrobów azbestowych została zakazana w Polsce ustawą o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Zgodnie z zapisami ustawy do 28 września 1998 r. zakończono m.in. produkcję płyt azbestowo-cementowych, a od 28 marca 1999 r. w naszym kraju obowiązuje zakaz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest. W krajach Unii Europejskiej całkowity zakaz stosowania azbestu został wprowadzony 1 stycznia 2005 r.

Z uwagi na jego szkodliwe działanie na zdrowie i zagrożenie jakie stwarza podjęto działania mające na celu wyeliminowanie tego materiału ze wszystkich obiektów w Polsce do 2032 r. W tym celu m.in. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej 14 maja 2002 r. przyjęła Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski. Problem azbestu znalazł również odzwierciedlenie w przepisach prawnych. Po ponad 12 latach od uchwalenia Programu krajowego usunięto tylko niecałe 17% z prawie 8,5 mln ton zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych, a do unieszkodliwienia pozostało aż 7 mln ton. Tempo unieszkodliwiania azbestu wynosi zaledwie 0,12 mln ton rocznie. W tej sytuacji, aby usunąć pozostały azbest, potrzeba będzie dodatkowo jeszcze prawie 50 lat, licząc od zakończenia Programu krajowego (od dnia dzisiejszego prawie 60 lat). W skontrolowanych województwach usunięcie pozostałego azbestu wymaga od 30 do 102 lat.

Podstawowym celem *Programu* jest:

- spowodowanie usunięcia z terenu gminy Masłowice azbestu oraz wyrobów zawierających azbest do roku 2032;
- spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko;
- stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest stosowanych w Unii Europejskiej.

Natomiast podstawowym zadaniem *Programu* jest określenie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Masłowice, ustalenie procedur i harmonogramu prac przy usuwaniu

przedmiotowych wyrobów oraz wskazanie możliwości pozyskania funduszy na usunięcie wyrobów zawierających azbest.

Pomimo wprowadzenia zakazu stosowania azbestu w nowych budynkach i technologiach będzie on elementem struktury wielu obiektów jako materiał wbudowany jeszcze przez kilkadziesiąt lat. Należy pamiętać, że nie jest szkodliwa sama obecność w budynku materiałów zawierających azbest. Niebezpieczeństwo pojawia się w wyniku nieprawidłowego obchodzenia się z tymi elementami, na skutek czego mogą one stać się niebezpieczne będąc źródłem emisji włókien azbestowych do powietrza. Bardzo ważne jest zastosowanie się właścicieli i zarządców obiektów budowlanych do obowiązku prowadzenia okresowych kontroli i oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest oraz przekazywania właściwym jednostkom danych o ilości, stanie i miejscu występowania azbestu. Pozwoli to na uzyskanie pełnej wiedzy na ten temat i podejmowanie przez jednostki samorządowe skutecznych działań mających na celu pomoc właścicielom obiektów w usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu. Istotna jest również świadomość przedsiębiorców wykonujących prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Wykonywanie tych prac wyłącznie przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy, pozwoli wyeliminować zagrożenie wynikające z nieprawidłowego ich prowadzenia. Z tego względu jednym z głównych celów niniejszego programu jest przybliżenie jak najszerszym kręgom społeczeństwa problematyki bezpiecznej eksploatacji i usuwania wyrobów zawierających azbest. Upowszechnienie programu będzie skutkowało podnoszeniem świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją i usuwaniem azbestu. Zgodnie z danymi zaprezentowanymi w ogólnopolskiej bazie inwentaryzacji na terenie gminy Masłowice azbest zinwentaryzowany wynosi 4 243, 064 Mg i ilość usunięta 1 227, 821 Mg³³.

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Tabela 8 - Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska w obszarze interwencji – gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel: Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój

Podjęte przedsięwzięcia	
1.	Demontaż i unieszkodliwienie azbestu

³³ <https://esip.bazaazbestowa.gov.pl/raporty.html>

Ocena stanu – analiza SWOT

Gospodarka odpadami	
Mocne strony	Słabe strony
✓ Funkcjonowanie PSZOK-u na terenie gminy ✓ Stopniowa likwidacja dzikich wysypisk ✓ Sukcesywny demontaż wyrobów zawierających azbest	✓ Dzikie wysypiska odpadów ✓ Wciąż duża liczba pokryć dachowych azbestowych w gospodarstwach ✓ Istotny problem zagospodarowania odpadów rolniczych ✓ Wciąż niezadowalający poziom świadomości ekologicznej mieszkańców
Szanse	Zagrożenia
✓ Rozwój edukacji ekologicznej wśród mieszkańców ✓ Promocja proekologicznych postaw ✓ Uświadamianie mieszkańcom zagrożeń dla zdrowia związanych z niekontrolowanym spalaniem odpadów w gospodarstwach domowych	✓ Rosnące koszty w obszarze gospodarki odpadami ✓ Bezprawne pozbywanie się odpadów na terenach leśnych ✓ Niezrealizowanie programu usuwania azbestu do 2032 roku

Zasoby przyrodnicze

Stan wyjściowy

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, poziom lesistości Gminy Masłowice wynosi około 27,4% (stan na koniec 2024 roku). Lesistość to procentowy udział gruntów leśnych w całkowitej powierzchni gminy. W przypadku Masłowic, oznacza to, że ponad 1/4 powierzchni gminy stanowią lasy — zarówno państwowe (zarządzane przez Lasy Państwowe), jak i prywatne. Jest to wartość wyższa niż średnia krajowa, która wynosi ok. 29,6%, ale znacznie wyższa niż średnia dla gmin wiejskich w woj. łódzkim, gdzie lesistość często nie przekracza 20%.

Struktura własności i typy lasów

- Lasy na terenie gminy należą głównie do Skarbu Państwa i są zarządzane przez Nadleśnictwo Radomsko (Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Łodzi);
- Występują również lasy prywatne, głównie w formie niewielkich kompleksów śródpolnych;
- Dominującymi typami siedliskowymi są:
 - Bory sosnowe (na glebach lekkich i kwaśnych);
 - Grądy i lasy mieszane (na glebach brunatnych i płowych);
 - Łęgi i olsy (w dolinach cieków wodnych).

Lasy pełnią kluczową rolę w lokalnym ekosystemie:

- Retencja wodna – zatrzymują wodę opadową, ograniczają skutki suszy;
- Ochrona gleb – zapobiegają erozji wodnej i wietrznej;
- Bioróżnorodność – stanowią siedlisko dla wielu gatunków roślin, ptaków, ssaków i owadów;
- Regulacja klimatu lokalnego – wpływają na mikroklimat, obniżają temperaturę i zwiększają wilgotność powietrza.

Powierzchnia gruntów leśnych:

Ogółem 1 045,53 ha

Lasy ogółem 1 044,93 ha

Grunty leśne prywatne ogółem 1 041,20 ha

Grunty leśne prywatne osób fizycznych 992,20 ha

Grunty leśne prywatne wspólnot gruntowych 45,00 ha

Grunty leśne prywatne objęte uproszczonymi planami urządzenia lasu 1 032,00 ha

Grunty leśne gminne ogółem 4,33 ha

W ramach lokalnej polityki środowiskowej zaleca się:

- Współpracę z Nadleśnictwem Radomsko w zakresie edukacji leśnej i ochrony przyrody;
- Promowanie zalesień gruntów marginalnych i nieużytków rolnych;
- Wspieranie działań rekultywacyjnych i odtwarzania siedlisk leśnych;
- Organizację akcji sprzątania lasów i kampanii informacyjnych;
- Uwzględnianie lasów w planach zagospodarowania przestrzennego jako obszarów chronionych.

Formy ochrony przyrody

Gmina Masłowice, obejmuje obszary o wysokiej wartości przyrodniczej, które są chronione na mocy przepisów krajowych i europejskich. Formy ochrony przyrody występujące na terenie

gminy pełnią istotną rolę w zachowaniu różnorodności biologicznej, ochronie siedlisk naturalnych oraz kształtowaniu lokalnego krajobrazu.

Rezerwat przyrody „Góra Chełmo”³⁴

Rezerwat reprezentuje walory krajobrazowe o charakterze przyrodniczym i historyczno-kulturowym. Posiada bardzo urozmaiconą rzeźbę terenu, na którą poza czynnikami naturalnymi duży wpływ wywarła działalność człowieka. Kod PL.ZIPOP.1393.RP.1445.

W szczytowej części wzgórza znajdują się pozostałości po średniowiecznym grodzisku z X wieku, natomiast na południowym i zachodnim stoku nieczynne kamieniołomy i wciąż eksploatowane odkrywki. Zbocze od strony północnej, ma charakter skalnego urwiska wzniesionego pionową ścianą wysokości od 5 do 10 m. Urwisko, w którym odsłaniają się piaskowce, jest cennym krajobrazowo elementem rezerwatu³⁵. Zajmuje powierzchnię 41,31 ha. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie wzgórza porośniętego lasem mieszanym, zbudowanego z piaskowców dolnokredowych, będącego ostańcem oraz leżącego tam grodziska.

Obszary Chronionego Krajobrazu

Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu³⁶

Jest jednym z najcenniejszych obszarów w środkowej Polsce. Odznacza się dużą zmiennością budowy geologicznej i rzeźby terenu, co wpływa na zróżnicowanie innych elementów środowiska przyrodniczego: wód podziemnych i powierzchniowych, gleb, klimatu, szaty roślinnej i świata zwierząt. Występują tu obok siebie formy rzeźby o charakterze typowym dla nizin, jak też elementy rzeźby wyżynnej, stanowiący malowniczy krajobraz, oznaczający się dużą różnorodnością i pięknymi punktami widokowymi. Centralną oś morfologiczną obszaru zajmuje Pasma Przedborsko-Małoskie zbudowane z wapieni górną jurajskich oraz kredowych piaskowców, gdzie wysokości bezwzględne terenu przekraczają 250 m n.p.m. W części półn. obszaru występują elementy typowe dla nizin: płaskie powierzchnie zbudowane z utworów wodnolodowcowych (nierzadko zwydmione), rozległe zabagnione obniżenia oraz wyniesienia zbudowane z utworów górnokredowych jury dolnej. W strefie poł. występuje obniżenie Niecki Włoszczowskiej, przecięte dolinami rzek Pilicy i Czarnej Włoszczowskiej, gdzie na kredowym podłożu zalegają osady czwartorzędowe, w tym piaski przewiane w wydmach. Różnorodność warunków siedliskowych w obszarze sprawia silne zróżnicowanie i

³⁴ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>

³⁵ https://radomsko.lodz.lasy.gov.pl/rezerwaty-przyrody/-/asset_publisher/1M8a/content/rezerwat-arecheologiczno-lesny-gora-chelmo-

[/pop_up?_101_INSTANCE_1M8a_viewMode=print&_101_INSTANCE_1M8a_languageId=pl_PL](https://radomsko.lodz.lasy.gov.pl/rezerwaty-przyrody/-/asset_publisher/1M8a/content/rezerwat-arecheologiczno-lesny-gora-chelmo-)

³⁶ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.OCHK.267.pdf>

bogactwo szaty roślinnej. Fitocenozy leśne reprezentują olsy, łągi, grady, bory sosnowe i bory mieszane. Natomiast zbiorowiska nieleśne tworzą różnorodne zespoły łąkowe, zbiorowiska wodne i bagienne, torfowiskowe i ciepłolubnych muraw kserotermicznych. Na Obszarze Chronionego Krajobrazu występuje szereg gatunków zwierząt objętych ochroną prawną. Prowadzona jest też gospodarka łowiecka realizowana w poszczególnych obwodach. Kod PL.ZIPOP.1393.OCHK.267.

Obszar 5 417 ha. Położenie Wielgomłyny (gmina wiejska), Przedbórz (gmina miejsko-wiejska), Żytno (gmina wiejska), Masłowice (gmina wiejska).

Dolina Widawki³⁷

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcję korytarzy ekologicznych. Kod PL.ZIPOP.1393.OCHK.272. Obszar 41 390 ha. Położenie Wola Krzysztoporska (gmina wiejska), Wielgomłyny (gmina wiejska), Gomunice (gmina wiejska), Masłowice (gmina wiejska), Widawa (gmina wiejska), Gorzkowice (gmina wiejska), Kamieńsk (gmina miejsko-wiejska), Kleszczów (gmina wiejska), Łęki Szlacheckie (gmina wiejska), Żelów (gmina miejsko wiejska), Kobiele Wielkie (gmina wiejska), Dobryszyc (gmina wiejska), Bełchatów (gmina wiejska), Kluki (gmina wiejska), Szczerców (gmina wiejska), Kodrąb (gmina wiejska), Rusiec (gmina wiejska). Obszar 41 390 ha.

Piliczański Obszar Chronionego Krajobrazu³⁸

Tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcję korytarzy ekologicznych. Kod PL.ZIPOP.1393.OCHK.595. Obszar 43 790 ha. Położenie Aleksandrów (gmina wiejska), Żarnów (gmina miejsko-wiejska), Wielgomłyny (gmina wiejska), Kobiele Wielkie (gmina wiejska), Przedbórz (gmina miejsko-wiejska), Żytno (gmina wiejska), Końskie (gmina miejsko-wiejska), Masłowice (gmina wiejska), Paradyż (gmina wiejska).

Obszar Natura 2000

Łąka w Bęczkowicach³⁹

Położony w północno – zachodniej części gminy. Jest to obszar o powierzchni 214,28 ha, objęty dyrektywą siedliskową. Specjalny obszar ochrony siedlisk. Kod PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH100004.H. Położenie Łęki Szlacheckie (gmina wiejska), Masłowice (gmina wiejska).

³⁷ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.OCHK.272.pdf>

³⁸ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.OCHK.595.pdf>

³⁹ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH100004.H.pdf>

Zachowane torfowiska alkaliczne, mimo obecności rowów melioracyjnych. Występuje 5 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej

Obszar jest ostoją dla:

Lipiennika Loesela – rzadkiego storczyka, gatunku z załącznika II Dyrektywy

Wydry europejskiej – gatunku chronionego

Innych roślin chronionych: rosiczka okrągłolistna, turzyca Davalla, goździk pyszny, kukulka krwista.

Dolina Górnej Pilicy⁴⁰

Obszar rozciąga się wzdłuż rzeki Pilicy i obejmuje fragmenty województw: łódzkiego, świętokrzyskiego i śląskiego. Na terenie Gminy Masłowice znajduje się ok. 180 ha. Obszar 11 193,22 ha. Kod PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH260018.H. Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO) – zgodnie z Dyrektywą Siedliskową UE. Celem jest ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt innych niż ptaki

Walory przyrodnicze: obszar chroni m.in.: Siedliska nadrzeczne i torfowiskowe, w tym: zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion), torfowiska wysokie i przejściowe, grądy subkontynentalne i lasy łęgowe. Położenie Lełów (gmina wiejska), Wielgomłyny (gmina wiejska), Słupia (Jędrzejowska) (gmina wiejska), Secemin (gmina wiejska), Żarnowiec (gmina wiejska), Krasocin (gmina wiejska), Żytno (gmina wiejska), Masłowice (gmina wiejska), Koniecpol (gmina miejsko-wiejska), Moskorzew (gmina wiejska), Kluczewsko (gmina wiejska), Włoszczowa (gmina miejsko-wiejska), Przedbórz (gmina miejsko-wiejska), Szczekociny (gmina miejsko-wiejska).

Pozostałe formy ochrony przyrody

1. Pomnik przyrody Jan - Dąb szypułkowy "Jan"

Drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - *Quercus robur*; pierśnica: 178cm; obwód: 559cm; wysokość: 30m). Położenie Koconia 34 (dz. Nr 91/1). Kod PL.ZIPOP.1393.PP.1012102.1513;

2. Pomnik przyrody: 2 Topole białe, lipa drobnolistna; drzewo (gatunek: Topola biała -

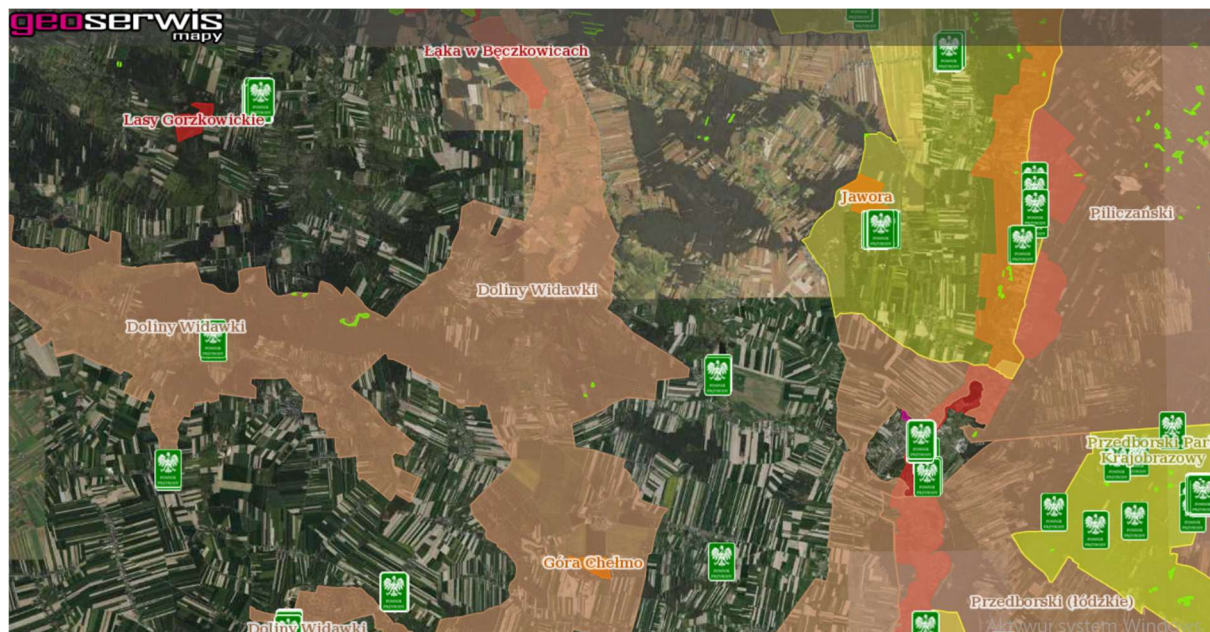
Populus alba; pierśnica: 129 cm; obwód: 405 cm; wysokość: 33 m) drzewo (gatunek: Topola biała - *Populus alba*; pierśnica: 131 cm; obwód: 412 cm; wysokość: 33 m) Liczba 1 1 drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna - *Tilia cordata* ; pierśnica: 139cm; obwód: 437cm; wysokość: 33 m. Kod PL.ZIPOP.1393.PP.1012102.1514;

3. Użytek ekologiczny bagno, powierzchnia 0,7 ha, lokalizacja Tworowice, działka nr 1013. Kod PL.ZIPOP.1393.UE.1012102.458;

4. Użytek ekologiczny bagno, powierzchnia 0,41 ha, lokalizacja Tworowice, działka nr 1013. Kod PL.ZIPOP.1393.UE.1012102.459.

⁴⁰ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH260018.H.pdf>

Mapa nr 15 - Formy ochrony przyrody w Gminie Masłowice⁴¹

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Gmina Masłowice w obszarze ochrony zasobów przyrodniczych koncentruje się w głównej mierze na działaniach edukacyjnych związanych z ekologią oraz na wykonywaniu prac pielęgnacyjnych terenów zieleni. Nowe nasadzenia pojawiają się w wyniku konieczności wykonywania nasadzeń zastępczych w związku z wydanymi pozwoleniami na usunięcie drzew. Realizowane są na bieżąco nasadzenia rekompensacyjne z tytułu wycinek drzew w pasach drogowych. Realizowane są też zadania na obszarach zieleni urządzonej m.in. w parku w Masłowiach.

Ocena stanu – analiza SWOT

Zasoby przyrodnicze	
Mocne strony	Słabe strony
✓ Wysoka lesistość (27,4%) – ponad ¼ powierzchni gminy pokryta lasami, co	✓ Brak infrastruktury edukacyjno-przyrodniczej – niewykorzystany

⁴¹ <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

sprzyja retencji wodnej, ochronie gleb i bioróżnorodności ✓ Obecność obszarów Natura 2000 – m.in. . Dolina Górnej Pilicy i Łąka w Bęczkowicach chronią cenne siedliska torfowiskowe, nadrzeczne i łąkowe ✓ Rezerwat przyrody Góra Chełmo – unikalne połączenie wartości geologicznych, leśnych i archeologicznych ✓ Zróżnicowane siedliska – od borów sosnowych po łągi i torfowiska, sprzyjające różnorodności gatunkowej ✓ Brak intensywnej urbanizacji – ograniczona presja inwestycyjna pozwala zachować naturalny charakter krajobrazu.	potencjał turystyczny i edukacyjny obszarów chronionych ✓ Ograniczony monitoring przyrodniczy – brak systematycznych badań siedlisk i gatunków na poziomie lokalnym ✓ Zarastanie łąk i torfowisk – przez brak użytkowania rolniczego i sukcesję zarośli ✓ Niska świadomość ekologiczna – ograniczone działania informacyjne i edukacyjne wśród mieszkańców.
Szanse	Zagrożenia
✓ Rozwój turystyki przyrodniczej i edukacyjnej – np. ścieżki dydaktyczne, punkty widokowe, programy szkolne. ✓ Pozyskiwanie środków z funduszy UE i krajowych – np. LIFE, FEnIKS, WFOŚiGW, Fundusze dla Łódzkiego 2021-2027 na ochronę siedlisk, rekultywację i edukację ✓ Zalesianie gruntów marginalnych – zwiększenie lesistości i poprawa jakości środowiska ✓ Współpraca z RDOŚ i Nadleśnictwem Radomsko – w zakresie ochrony przyrody i planowania przestrzennego ✓ Adaptacja do zmian klimatu – wykorzystanie zasobów przyrodniczych	✓ Zmiany klimatyczne – susze, spadek poziomu wód gruntowych, degradacja torfowisk ✓ Presja inwestycyjna w przyszłości – ryzyko przekształcania terenów cennych przyrodniczo pod zabudowę ✓ Zanieczyszczenie środowiska – odpady komunalne, nielegalne wysypiska, spływy nawozów z pól ✓ Inwazja gatunków obcych – np. nawłóć kanadyjska, która wypiera rodzime rośliny na łąkach i torfowiskach

jako naturalnej bariery przeciw suszy i ekstremalnym zjawiskom pogodowym	
--	--

Zagrożenia poważnymi awariami

Stan wyjściowy

Przez poważną awarię na podstawie art. 3 ustawy Prawo Ochrony Środowiska rozumie się „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”. Obowiązki związane z awariami przemysłowymi spoczywają głównie na prowadzącym zakład o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii oraz na organach Państwowej Straży Pożarnej a także Wojewodzie. Szczegółowy opis obowiązków podaje ustawa Prawo ochrony środowiska. WIOŚ realizuje zadania z zakresu zapobiegania występowania awarii przemysłowych poprzez:

- kontrolę podmiotów gospodarczych o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii,
- badanie przyczyn wystąpienia awarii oraz sposobów likwidacji skutków awarii, prowadzenie szkoleń i instruktażu.

O zaklasyfikowaniu danego zakładu do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia awarii przemysłowej decyduje ilość substancji niebezpiecznych znajdujących się w tym zakładzie.

W zależności od kategorii i ilości substancji niebezpiecznych, zakłady przemysłowe stwarzające ryzyko wystąpienia awarii podzielone są na dwie grupy:

- zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR),
- zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR).

Szczegółowe kryteria zaklasyfikowania zakładu do jednej z ww. kategorii określone są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 stycznia 2016 roku w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Na terenie gminy Masłowice nie znajdują się zakłady o dużym i o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii. Jednym z istotnych potencjalnych źródeł awarii środowiskowych na obszarze gminy jest transport drogowy substancji niebezpiecznych, w szczególności paliw płynnych takich jak gaz płynny (LPG), benzyna oraz olej napędowy. Przewóz tych materiałów odbywa się głównie drogami publicznymi, które przecinają tereny zamieszkałe, rolnicze oraz przyrodniczo cenne.

W przypadku zdarzeń losowych — takich jak wypadki komunikacyjne, kolizje drogowe czy awarie techniczne pojazdów — istnieje realne ryzyko uwolnienia substancji ropopochodnych do środowiska. Tego typu incydenty mogą prowadzić do skażenia gleby, wód powierzchniowych i podziemnych, a także stwarzać bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt.

Szczególnie niebezpieczne są wycieki paliw w pobliżu cieków wodnych, terenów podmokłych oraz obszarów chronionych, gdzie nawet niewielka ilość substancji może wywołać długotrwałe skutki ekologiczne. W przypadku braku szybkiej reakcji służb ratowniczych, zanieczyszczenia mogą rozprzestrzeniać się na znaczne obszary, pogłębiając skalę zagrożenia.

Dlatego też niezbędne jest:

- monitorowanie tras przewozu substancji niebezpiecznych,
- opracowanie lokalnych procedur reagowania kryzysowego,
- wyposażenie jednostek OSP i służb komunalnych w sprzęt do neutralizacji wycieków,
- prowadzenie działań edukacyjnych wśród mieszkańców i kierowców.

Wzmocnienie systemu zarządzania ryzykiem w zakresie transportu materiałów niebezpiecznych stanowi ważny element strategii ochrony środowiska i bezpieczeństwa publicznego w gminie.

W gminie Masłowice funkcjonuje 8 jednostek ochotniczej straży pożarnej:

- 1) Ochotnicza Straż Pożarna w Bartodziejach;
- 2) Ochotnicza Straż Pożarna w Chełmie;
- 3) Ochotnicza Straż Pożarna w Granicach;
- 4) Ochotnicza Straż Pożarna w Kalinkach;
- 5) Ochotnicza Straż Pożarna w Korytnie;
- 6) Ochotnicza Straż Pożarna w Kraszewicach;
- 7) Ochotnicza Straż Pożarna w Masłowicach – w ramach KSRG;
- 8) Ochotnicza Straż Pożarna w Strzelcach Małych;
- 9) Ochotnicza Straż Pożarna w Ochotnikach;
- 10) Ochotnicza Straż Pożarna w Woli Przerębskiej.

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Tabela nr 9 - Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska w obszarze interwencji – zagrożenia poważnymi awariami

Cel: Zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii

Podjęte przedsięwzięcia	
1.	Doposażenie jednostek straży pożarnej, zakup sprzętu ratowniczo – gaśniczego

Ocena stanu – analiza SWOT

Zagrożenia poważnymi awariami	
Mocne strony	Słabe strony
✓ Niska gęstość zaludnienia i rozproszona zabudowa – ogranicza skalę potencjalnych skutków awarii dla ludności ✓ Brak zakładów przemysłowych o dużym ryzyku awarii – gmina nie posiada obiektów objętych obowiązkiem zgłoszenia do rejestru zakładów o dużym ryzyku (ZDR) ✓ Obecność jednostek OSP – lokalne jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej są przygotowane do reagowania na incydenty drogowe i środowiskowe ✓ Relatywnie czyste środowisko – brak historycznych zanieczyszczeń przemysłowych zmniejsza ryzyko wtórnych skażeń	✓ Brak specjalistycznych służb ratowniczych na miejscu – w przypadku awarii wymagających interwencji chemicznej lub ekologicznej konieczne jest wsparcie z zewnątrz ✓ Ograniczona infrastruktura drogowa – wąskie drogi lokalne mogą utrudniać ewakuację lub dojazd służb ratowniczych ✓ Brak systemu wczesnego ostrzegania – gmina nie posiada zintegrowanego systemu powiadamiania mieszkańców o zagrożeniach ✓ Niska świadomość mieszkańców – brak regularnych szkoleń i ćwiczeń z zakresu reagowania kryzysowego.
Szanse	Zagrożenia
✓ Możliwość pozyskania środków z funduszy krajowych i unijnych – np. na	✓ Transport drogowy substancji niebezpiecznych – ryzyko wycieków

doposażenie OSP, szkolenia, systemy ostrzegania ✓ Współpraca z powiatowym zespołem zarządzania kryzysowego – w zakresie planowania i reagowania na awarie ✓ Edukacja i kampanie informacyjne – zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie postępowania w sytuacjach awaryjnych ✓ Rozwój cyfrowych narzędzi ostrzegania – np. aplikacje mobilne, lokalne portale informacyjne	paliw (LPG, benzyna, olej napędowy) w wyniku wypadków drogowych. ✓ Zdarzenia losowe o charakterze środowiskowym – np. pożary lasów, awarie wodociągowe, skażenie wód powierzchniowych. ✓ Zmiany klimatyczne – zwiększają ryzyko ekstremalnych zjawisk pogodowych (np. wichury, intensywne opady), które mogą prowadzić do awarii infrastruktury. ✓ Brak aktualnych planów reagowania kryzysowego – może opóźnić działania w przypadku realnego zagrożenia.
--	--

Adaptacja do zmian klimatu i nadzwyczajne zagrożenia środowiska

W kontekście zmian klimatu Gmina Masłowice, jako obszar wiejski o rozproszonej zabudowie i dużym udziale terenów rolniczych i leśnych, musi aktywnie podejmować działania dostosowawcze do skutków zmian klimatycznych. Należą do nich przede wszystkim:

- wspieranie retencji wodnej poprzez ochronę gleb, lasów i torfowisk,
- promowanie przydomowych zbiorników na wodę opadową,
- rozwój zieleni w przestrzeni publicznej,
- uwzględnianie ryzyka suszy i ekstremalnych zjawisk pogodowych w planowaniu przestrzennym.

Choć gmina nie posiada przemysłu emitującego znaczne ilości gazów cieplarnianych, podejmuje działania ograniczające emisje poprzez:

- modernizację źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych (wymiana pieców),
- rozwój energetyki prosumenckiej (instalacje OZE),
- ograniczanie spalania odpadów i biomasy niskiej jakości,
- wspieranie transportu niskoemisyjnego i ścieżek rowerowych.

Nadzwyczajne zagrożenia dla środowiska

Do potencjalnych zagrożeń środowiskowych na terenie gminy należą:

- wycieki substancji ropopochodnych w wyniku wypadków drogowych (transport paliw),
- pożary lasów i łąk w okresach suszy,
- lokalne podtopienia po intensywnych opadach,

- zanieczyszczenie wód powierzchniowych i gruntowych przez nielegalne zrzuty ścieków lub nawozy.

W ramach działań prewencyjnych gmina rozwija współpracę z jednostkami OSP, wdraża lokalne procedury reagowania kryzysowego oraz prowadzi edukację ekologiczną mieszkańców.

Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna w Gminie Masłowice odgrywa kluczową rolę w:

- kształtowaniu postaw prośrodowiskowych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych;
- budowaniu świadomości lokalnej społeczności na temat zagrożeń środowiskowych (np. odpady, susza, azbest);
- wspieraniu działań gminnych w zakresie gospodarki odpadami, ochrony przyrody i zrównoważonego rozwoju;
- aktywizowaniu mieszkańców do udziału w akcjach społecznych, sprzątania, segregacji i ochrony lokalnych zasobów przyrodniczych.

Rekomendacje na przyszłość

- Utworzenie gminnego programu edukacji ekologicznej z harmonogramem działań rocznych;
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami edukacyjnymi (np. Nadleśnictwo Radomsko, RDOŚ);
- Rozwój zielonych klas i ścieżek edukacyjnych w rejonie Góry Chełmo i doliny Pilicy;
- Wprowadzenie ekologicznych budżetów szkolnych – np. na działania zero waste, ogrody szkolne, kompostowniki.

Monitoring środowiska

Państwowy Monitoring Środowiska (PMŚ) został utworzony ustawą z dnia 20 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (IOŚ) (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 1070) w celu zapewnienia wiarygodnych informacji o stanie środowiska. Szersze ramy prawne funkcjonowania PMŚ zawarte są w późniejszej ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, 2687), która definiuje PMŚ jako system

pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku⁴².

Cel PMŚ jest realizowany poprzez systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów, a także o występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo – skutkowych występujących pomiędzy emisjami a stanem elementów przyrodniczych. Cele PMŚ osiągnęte są poprzez realizację zadań cząstkowych:

- wykonywanie badań wskaźników charakteryzujących poszczególne elementy środowiska,
- prowadzenie obserwacji przyrodniczych,
- gromadzenie i analizę wyników badań i obserwacji,
- ocenę stanu i trendów zmian jakości poszczególnych elementów środowiska w oparciu o ustalone kryteria,
- identyfikację obszarów przekroczeń standardów jakości środowiska,
- analizy przyczynowo - skutkowe,
- opracowywanie zestawień, raportów, komunikatów i ich udostępnianie w formie drukowanej lub zapisu elektronicznego, w tym za pomocą Internetu.

Na terenie Gminy Masłowice nie funkcjonuje stacjonarna stacja pomiarowa WIOŚ, dane środowiskowe są dostępne dzięki:

- Mobilnym czujnikom jakości powietrza – udostępnianym przez gminę poprzez aplikację „Monitoring Powietrza BI” na Android i iOS
- Mapie jakości powietrza GIOŚ – umożliwiającej podgląd danych z najbliższych stacji pomiarowych (np. Radomsko, Piotrków Trybunalski) oraz ocenę poziomu pyłów PM10, PM2.5, NO₂, SO₂ i O₃

Dostęp do danych PMŚ pozwala:

- Ocenic jakość środowiska w kontekście planowania przestrzennego i inwestycji
- Monitorować skutki lokalnych działań (np. gospodarki odpadami, transportu, ogrzewania)
- Wspierać edukację ekologiczną i informowanie mieszkańców o stanie środowiska
- Reagować na przekroczenia norm jakości powietrza, szczególnie w sezonie grzewczym.

Rekomendacje dla gminy:

⁴² <https://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/pms>

- Współpraca z WIOŚ Łódź w zakresie udostępniania danych i lokalnych analiz;
- Rozszerzenie sieci czujników jakości powietrza na terenie gminy;
- Publikacja lokalnych raportów środowiskowych na stronie gminy.

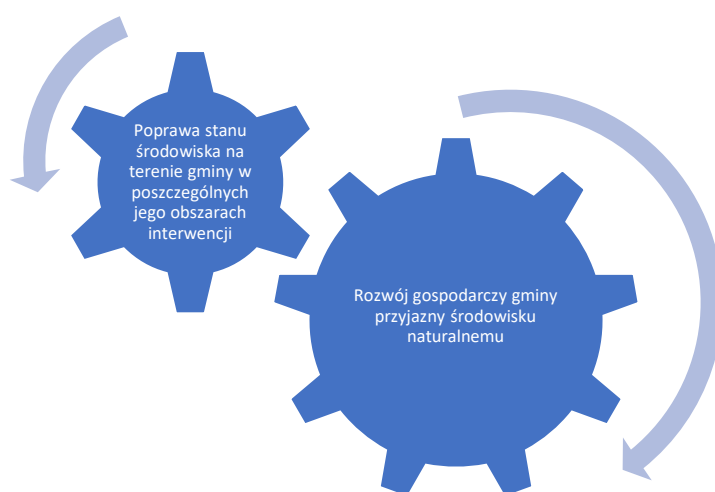
Cele Programu Ochrony Środowiska, zadania i ich finansowanie

Proponowane cele, kierunków interwencji oraz zadania przewidziane do realizacji są wynikiem przeprowadzonych analiz, które zdefiniowały zagrożenia i problemy dla poszczególnych obszarów. Przewidziane do realizacji przedsięwzięcia na pewno przyczynią się do osiągnięcia celów zapisanych w dokumentach strategicznych i programowych poziomu krajowego, wojewódzkiego i powiatowego.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 jest dokumentem, który przedstawia priorytety i cele działań kompatybilne z programami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu. Ponadto, założenia niniejszego Programu wynikają z obecnego stanu środowiska gminy, jej aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz planów rozwojowych.

Wyboru priorytetów inwestycyjnych dokonano w oparciu o diagnozę stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie gminy, uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, a także innych wymagań w zakresie jakości środowiska.

Zdefiniowane priorytety w obszarze ochrony środowiska dla gminy Masłowice:

Głównym celem Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice jest:

**Zrównoważony rozwój Gminy Masłowice ze
szczególnym uwzględnieniem
ochrony środowiska i poszanowania zasobów
przyrodniczych**

Perspektywa osiągnięcia zaplanowanych celów będzie możliwa dzięki realizacji zaproponowanych zadań, która przyczyni się w przyszłości do poprawy stanu środowiska na terenie gminy. Temu ma służyć utworzony harmonogram rzeczowo – finansowy dla zadań własnych oraz dla zadań monitorowanych.

Tabela nr 10 - Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Obszar interwencji	Cel długoterminowy do 2032 roku	Kierunek interwencji	Zadania przewidziane do realizacji w latach 2023-2028	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza w gminie	Zarządzanie jakością powietrza w gminie	Opracowanie, aktualizacja i monitorowanie programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych	Województwo Łódzkie	Brak kadry, brak środków finansowych, brak zaangażowania wykonawców w realizację
			Sukcesywna kontrola uciążliwości źródeł zanieczyszczeń. Prowadzenie monitoringu powietrza, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów przekroczeń	WIOŚ w Łodzi	Brak środków, braki kadrowe
		Ograniczenie emisji powierzchniowej	Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Masłowice w budynkach użyteczności publicznej	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
			Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych, brak zainteresowani

			Masłowice w budynkach prywatnych		a ze strony mieszkańców
			Termomodernizacja oraz modernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
			Modernizacja i rozbudowa infrastruktury oświatowo – edukacyjnej na terenie Gminy	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych, brak zainteresowani a ze strony mieszkańców
			Remont i modernizacja zabytkowych budynków, parków na obszarze Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
			Modernizacja i rozbudowa systemu oświetlenia ulicznego (wymiana i montaż nowych lamp) na obszarze Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
			Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez wyeliminowanie pokryć dachowych i innych odpadów zawierających azbest z obszaru Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
			Rozbudowa infrastruktury społecznej typu świetlice środowiskowe	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych, brak zainteresowani a ze strony mieszkańców
			Rewitalizacja centrum miejscowości Masłowice	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
		Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych	Budowa sieci dróg rowerowych (ścieżek rowerowych) na obszarze Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
			Modernizacja i budowa dróg lokalnych i chodników na obszarze Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
			Budowa, przebudowa modernizacja,	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych

			sieci dróg, mostów, przepustów oraz miejsc postojowych na obszarze Gminy Masłowice		
Zagrożenia hałasem	Ochrona przed hałasem i podniesienie komfortu akustycznego mieszkańców gminy	Ograniczenie hałasu komunikacyjnego o ograniczenie poziomu hałasu wewnątrz obiektów	Pomiar i ocena stanu akustycznego środowiska w gminie	WIOŚ w Łodzi	Brak środków finansowych
			Realizacja inwestycji drogowych ograniczających emisję hałasu	Zarządzający drogami	Brak środków finansowych
			Dostosowanie przedsiębiorstw do obowiązujących standardów emisji hałasu do środowiska	Przedsiębiorcy	Brak wystarczająco środków prawnych i finansowych na ograniczenia nadmiernego hałasu
Pole elektromagn etyczne	Minimalizacja oddziaływania promieniowa a elektromagnety cznego	Kontrola źródeł PEM, ochrona zdrowia mieszkańców	Prowadzenie cyklicznych kontrolnych badań poziomów promieniowania na obszarach o zwiększonym stopniu ryzyka	WIOŚ w Łodzi	Brak monitoringu w niektórych lokalizacjach
			Uwzględniać ochronę ludności przed PEM w dokumentach planistycznych	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych, nieobjęcie wszystkich terenów dokumentacją planistyczną
			Działania edukacyjne z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	Gmina Masłowice, jednostki organizacyjne, np. szkoły, organizacje pozarządowe	Brak środków finansowych, brak kapitału ludziowego, brak zainteresowani a społecznego
Gospodaro wanie wodami	Osiągnięcie dobrego stanu jednostek części wód powierzchniow ych i podziemnych	Poprawa stanu wód	Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych, brak wykwalifikowa nej kadry
			Inwentaryzacja ujęć wód podziemnych wykorzystywanych	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych, brak

			h do nawodnień rolniczych (dot. studni wykonanych w ramach zwykłego korzystania z wód), kontrola poboru wody z tych ujęć		wykwalifikowana kadry
			Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez racjonalne nawożenie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych)	ODR, mieszkańcy, gminy, ARiMR, organizacje pozarządowe	opór społeczny, brak środków finansowych, brak wykwalifikowanej kadry
Gospodarka wodno – ściekowa	Poprawa jakości wód	Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej	Inwestycje w Infrastrukturę wod-kan: - modernizacja sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacyjnej. - rozbudowa sieci kanalizacyjnej, - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, - modernizacja oczyszczalni ścieków i przepompowni ścieków położonych na terenie Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
Gleby	Ochrona gleb	Zachowanie funkcji gleb	Upowszechnienie dobrych praktyk rolniczych	ODR, ARMiR	Brak środków finansowych
			Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych i innych niż rolne	Właściciele gruntów	Brak środków finansowych
			Ochrona przed erozją wietrzną m.in. poprzez prowadzenie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych	Właściciele gruntów	Brak zainteresowanych właścicieli
			Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych	Właściciele gruntów	Brak środków finansowych, brak zainteresowanych właścicieli

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Racjonalna gospodarka odpadami	Uporządkowanie gospodarki odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	Kontynuacja programu usuwania azbestu	Gmina Masłowice, właściciele nieruchomości	Brak środków finansowych, brak zainteresowania właścicieli
			Likwidacja dzikich składowisk odpadów	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
			Edukacja ekologiczna	Gmina Masłowice, szkoły	Brak środków finansowych
Zasoby przyrodnicze	Przeciwdziałanie degradacji środowiska	Ochrona bioróżnorodności zasobów przyrodniczych	Edukacja ekologiczna	Gmina Masłowice, szkoły	Brak środków finansowych
			Pielęgnacja terenów zieleni i zielonych w gminie	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych

Tabela nr 11 - Harmonogram realizacji zadań monitorowanych przez Gminę Masłowice wraz z ich finansowaniem planowanych do realizacji w latach 2025 – 2032

Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Okres realizacji	Źródła finansowania
Obszar interwencji Ochrona klimatu i jakości powietrza			
Opracowanie, aktualizacja i monitorowanie programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych	Województwo Łódzkie	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi NFOŚiGW w Warszawie Środki własne
Sukcesywna kontrola uciążliwości źródeł zanieczyszczeń. Prowadzenie monitoringu powietrza, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów przekroczeń	WIOŚ w Łodzi	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi NFOŚiGW w Warszawie Środki własne
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Masłowice w budynkach użyteczności publicznej	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Masłowice w budynkach prywatnych	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Termomodernizacja oraz modernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Modernizacja i rozbudowa infrastruktury oświatowo – edukacyjnej na terenie Gminy	Gmina Masłowice	2025 – 2032	Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Remont i modernizacja zabytkowych budynków,	Gmina Masłowice	2025 – 2032	Fundusze europejskie Środki krajowe i własne

parków na obszarze Gminy Masłowice			
Modernizacja i rozbudowa systemu oświetlenia ulicznego (wymiana i montaż nowych lamp) na obszarze Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez wyeliminowanie pokryć dachowych i innych odpadów zawierających azbest z obszaru Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi
Rozbudowa infrastruktury społecznej typu świetlice środowiskowe	Gmina Masłowice	2025 – 2032	Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Rewitalizacja centrum miejscowości Masłowice	Gmina Masłowice	2025 – 2032	Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Obszar interwencji Zagrożenia hałasem			
Pomiar i ocena stanu akustycznego środowiska w gminie	WIOŚ w Łodzi	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi Środki krajowe i własne
Realizacja inwestycji drogowych ograniczających emisję hałasu	Zarządzający drogami	2025 – 2032	Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Dostosowanie przedsiębiorstw do obowiązujących standardów emisji hałasu do środowiska	Przedsiębiorcy	2025 – 2032	Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Obszar interwencji Pole elektromagnetyczne			
Prowadzenie cyklicznych kontrolnych badań poziomów promieniowania na obszarach o zwiększonym stopniu ryzyka	WIOŚ w Łodzi	2025 – 2032	Środki krajowe i własne
Uwzględnić ochronę ludności przed PEM w dokumentach planistycznych	Gmina Masłowice	2025 – 2032	Środki krajowe i własne
Działania edukacyjne z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	Gmina Masłowice, jednostki organizacyjne, np. szkoły, organizacje pozarządowe	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Obszar interwencji Gospodarowanie wodami			
Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Masłowice	2025 – 2032	Środki własne
Inwentaryzacja ujęć wód podziemnych wykorzystywanych do nawodnień rolniczych (dot. studni wykonanych	Gmina Masłowice	2025 – 2032	Środki krajowe i własne

w ramach zwykłego korzystania z wód), kontrola poboru wody z tych ujęć			
Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez racjonalne nawożenie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych)	ODR, mieszkańcy, gminy, ARiMR, organizacje pozarządowe	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Obszar interwencji Gospodarka wodno – ściekowa			
Inwestycje w Infrastrukturę wod-kan: - modernizacja sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacyjnej. - rozbudowa sieci kanalizacyjnej, - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, - modernizacja oczyszczalni ścieków i przepompowni ścieków położonych na terenie Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi, Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Obszar interwencji Gleby			
Upowszechnienie dobrych praktyk rolniczych	ODR, ARMiR	2025 – 2032	Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych i innych niż rolne	Właściciele gruntów	2023 – 2028	WFOŚiGW w Łodzi, NFOŚiGW w Warszawie Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Ochrona przed erozją wietrzną m.in. poprzez prowadzenie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych	Właściciele gruntów	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie, NFOŚiGW w Warszawie Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych	Właściciele gruntów	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie, NFOŚiGW w Warszawie Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Obszar interwencji Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów			
Kontynuacja programu usuwania azbestu	Gmina Masłowice, właściciele nieruchomości	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi, środki własne
Likwidacja dzikich składowisk odpadów	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie, Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Edukacja ekologiczna	Gmina Masłowice, szkoły	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie, Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Obszar interwencji Zasoby przyrodnicze			
Edukacja ekologiczna	Gmina Masłowice, szkoły	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie, Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Pielęgnacja terenów zieleni i zielonych w gminie	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie, Fundusze europejskie Środki krajowe i własne

System realizacji Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska jest elementem strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 225.). Dokument jest narzędziem omawiającym i koordynującym wszystkie działania związane z ochroną środowiska na obszarze gminy Masłowice.

Ważne jest, aby w procesie wdrażania programu brały udział przedsiębiorstwa i instytucje różnych profili gospodarki oraz różnych sfer życia społecznego. Istotny jest także udział samych mieszkańców, którzy bezpośrednio wykorzystują produkty wynikające z realizacji postanowień programu. (np. sieć kanalizacji sanitarnej, wyremontowana droga, nowe źródła ciepła). Poprzez zaangażowanie zainteresowanych stron i mieszkańców rozumie się wszelkie formy informowania i zasięgania opinii społeczności w procesie opracowywania i wdrażania programu. Bardzo ważnym zadaniem będzie przygotowanie społeczności lokalnej do pozytywnego odbioru działań zawartych w dokumencie, które zmierzają do poprawy środowiska.

Głównymi zainteresowanymi stronami będą następujące grupy społeczne:

Społeczność lokalna:

- mieszkańcy gminy Masłowice;
- mieszkańcy miejscowości, gdzie zlokalizowane będą działania określone w programie;
- organizacje pozarządowe działające w zakresie ochrony środowiska i ekologii.

Samorząd lokalny:

- radni gminy Masłowice;
- sołtysi miejscowości należących do struktury administracyjnej gminy.

Przedsiębiorcy.

Zaangażowanie stron będzie polegało na:

- informowaniu mieszkańców gminy o sytuacji w zakresie ochrony środowiska;
- informowania mieszkańców o możliwościach pozyskania środków zewnętrznych na działania proekologiczne;
- realizacji inwestycji proekologicznych;

Zarządzanie ochroną środowiska powinno opierać się na następujących zasadach, wynikających z polityki ekologicznej Polski i Unii Europejskiej: przezorności, integracji polityki ekologicznej z politykami sektorowymi, równego dostępu do środowiska przyrodniczego,

regionalizacji, uspołecznienia, „zanieczyszczający płaci”, prewencji, stosowania najlepszych dostępnych technik (BAT), subsydiarności, skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej.

Zarządzenie środowiskiem opiera się na wykorzystaniu:

- instrumentów prawnych – ustaw i rozporządzeń, dających odpowiednie kompetencje organom administracji rządowej i samorządowej oraz organom administracji specjalnej
- instrumentów finansowych – opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska, administracyjnych kar pieniężnych, funduszy celowych,
- instrumentów społecznych – współdziałania i partnerstwa, edukacji ekologicznej, komunikacji społecznej,
- instrumentów strukturalnych – strategii i programów wdrożeniowych.

Zarządzanie ochroną środowiska na szczeblu gminy dotyczy zadań własnych oraz koordynacji zadań realizowanych przez jednostki organizacyjne, podmioty gospodarcze – uznanych za ważne dla stanu środowiska naturalnego. W realizacji programu uczestniczą:

- podmioty prowadzące działania organizacyjne i zarządzające programem,
- podmioty uczestniczące w realizacji poszczególnych zadań,
- jednostki kontrolujące realizację programu oraz efekty,
- mieszkańcy, jako końcowy beneficjent programu.

Organem odpowiedzialnym za realizację programu jest Wójt Gminy, który jest zobowiązany do składania cyklicznych raportów Radzie Gminy. Realizacja programu wymaga współdziałania z organami administracji rządowej i samorządowej oraz administracji specjalnej, w kompetencjach której znajdują się sprawy kontroli stanu środowiska.

Spis tabel

- 1) Tabela nr 1 - Wykaz sołectw gminy Masłowice;
- 2) Tabela nr 2 - Zestawienie stref w województwie łódzkim w 2024 roku;
- 3) Tabela 3 - Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska w obszarze interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza, Cel: Poprawa jakości powietrza
- 4) Tabela nr 4 - Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku;
- 5) Tabela 5 - Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska w obszarze interwencji – Ochrona przed hałasem, Cel: Poprawa klimatu akustycznego

- 6) Tabela 6 - Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska w obszarze interwencji – gospodarka wodno – ściekowa, Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnościekowej
- 7) Tabela nr 7 - Szacunkowy udział klas bonitacyjnych gleb w powierzchni gminy;
- 8) Tabela 8 - Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska w obszarze interwencji – gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, Cel: Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój;
- 9) Tabela nr 9 - Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska w obszarze interwencji – zagrożenia poważnymi awariami, Cel: Zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii;
- 10) Tabela nr 10 - Cele, kierunki interwencji oraz zadania;
- 11) Tabela nr 11 - Harmonogram realizacji zadań monitorowanych przez Gminę Masłowice wraz z ich finansowaniem planowanych do realizacji w latach 2025 – 2032.

Spis map

- 1) Mapa nr 1 – Gmina Masłowice na tle województwa łódzkiego;
- 2) Mapa nr 2 – Gmina Masłowice w powiecie radomszczańskim;
- 3) Mapa nr 3 – Gmina Masłowice;
- 4) Mapa nr 4 - Podział województwa łódzkiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza za 2024 roku;
- 5) Mapa nr 5 - Zasięg obszaru przekroczenia poziomu celu długoterminowego dla O3, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi, w województwie łódzkim w 2024 roku;
- 6) Mapa nr 6 - Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej w Gminie Masłowice;
- 7) Mapa nr 7 - Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej w Gminie Masłowice;
- 8) Mapa nr 8 - Główne zbiorniki wód podziemnych;
- 9) Mapa nr 9 - Położenie gminy Masłowice w granicach JCWPd;
- 10) Mapa nr 10 - Łączne zagrożenie suszą na terenie gminy Masłowice;
- 11) Mapa nr 11 - Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Masłowice
- 12) Mapa nr 12 – Ryzyko wystąpienia powodzi;
- 13) Mapa nr 13 – Mapa zagrożenia powodziowego;

- 14) Mapa nr 14 – Mapa zagrożenia powodziowego;
- 15) Mapa nr 15 - Formy ochrony przyrody w Gminie Masłowice.